

Kemperman & Partners Projecten B.V.

Ruimtelijke Onderbouwing
Zonnepark Hagedoornweg

Kampen[®]

Kemperman & Partners Projecten B.V.
Lancasterdreef 71
8251 TJ DRONTEN

www.kemperman-projecten.nl

**Kemperman & Partners
Projecten B.V. / Dronten**

in samenwerking met:

**Sustainable Energy Projects
Pleging B.V. / Loon op Zand**

in opdracht van:

**RWE Renewables Benelux
B.V. / Zwolle**

**Opdrachtnummer:
Documentstatus:
Opgesteld door:
Datum:**

**201
Def.04
Huub Pleging (SEPP) / Ton de Fouw (K&P)
17 oktober 2023**

Inhoud

0. SAMENVATTING	7
1. INLEIDING	9
1.1 Aanleiding en doel	9
1.2 Ligging en omvang van het plangebied	9
1.3 Initiatiefnemer	10
1.4 Geldende bestemmingsplan	10
1.5 Leeswijzer	11
3. BELEIDSKADERS	11
3.1 Inleiding	12
3.2 Rijksbeleid	12
3.2.1 Nationale omgevingsvisie (NOVI)	12
3.2.2 Barro en Bro	13
3.2.3 Ladder voor Duurzame verstedelijking	13
3.2.4 Europese Kaderrichtlijn Water (2000)	14
3.2.5 Het Nationaal Waterplan (2016-2021)	14
3.2.6 Beleidslijn grote rivieren	14
3.2.7 Natura 2000-gebieden	15
3.2.8 Energieakkoord-Klimaatakkoord	15
3.2.9 Conclusie	15
3.3 Provinciaal Beleid	15
3.3.1 Actualisatie Omgevingsvisie en Omgevingsverordening 2021	15
3.3.2 Handreiking Zonnevelden	16
3.3.3 Actieplan Weide- en Akkervogels	17
Onderdeel van de aanpak is de “Weidevogelcompensatie”, die aan de orde komt zodra er in aangewezen weidevogelleefgebied sprake wordt van nieuwe activiteiten. In verband met het beoogde Zonnepark Hagedoornweg heeft RWE een compensatievoorstel uitgewerkt, dat als BIJLAGE 9 onderdeel uitmaakt van deze RO.	17
3.4 Conclusie	17
3.4 Gemeentelijk Beleid	17
3.4.1 Omgevingsvisie “Het Kampen van nu” (2023)	17
3.4.2 Bouwsteen Energie	18
3.4.3 Compartimenteringdijk IJsselmuiden – De Koekoek (2015)	20
3.4.4 Omgevingswet/Omgevingsvisie	20

3.4.6	Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan (2010)	21
3.4.7	Welstandsnota (2017)	21
3.4.8	RES-directive	21
3.5	Conclusie Beleid	23
2.	PLANBESCHRIJVING	24
2.1	Inleiding	24
2.2	Beschrijving huidige situatie plangebied	24
2.3	Het beoogde plan	25
2.3.1	Toekomstige situatie	25
2.3.2	Maatregelen tegen bodemdaling en veenverbranding	25
2.3.3	Zonnepark en een “no regret”- scenario	25
2.3.5	Netinpassing	28
2.3.7	Bouwkundige elementen	30
2.3.8	Werken en werkzaamheden, geen bouwwerken zijnde	32
4.	WAARDENTOETS	33
4.1	Inleiding	33
4.2	Landschapsanalyse en Landschapsplan	33
4.3	Natuurwaarden	34
4.3.1	Wet natuurbescherming	34
	Op 1 januari 2017 traden de Wet natuurbescherming (Wnb) en de daarop gebaseerde uitvoerings-regelgeving in werking, ter vervanging van de Natuurbeschermingswet 1998, de Flora- en faunawet en de Boswet en de daarop gebaseerde uitvoeringsregelgeving. De Wnb regelt zowel de gebiedsbe-scherming en de bescherming van bossen en houtopstanden, als ook de soortenbescherming flora & fauna.	34
4.3.2	Gebiedsbescherming	34
4.3.3	Quickscan Natuurwaarden	35
4.3.4	Provinciale ontheffing	37
4.4	Archeologie en Cultuurhistorie	37
4.5	Water	38
4.5.1	Europees beleid	38
4.5.2	Rijksbeleid	38
4.5.3	Provinciaal beleid	38
4.5.4	Waterschap Drents Overijsselse Delta	38
4.6	Conclusies m.b.t. Waardentoets	41
5.	MILIEUASPECTEN	42
5.1	Inleiding	42
5.2	Vormvrije m.e.r.-beoordeling	42

5.3	Geluid	43
5.4	Luchtkwaliteit	44
5.5	Externe Veiligheid.....	44
5.6	Natuur en Ecologie	44
5.7	Bodem	44
5.8	Verkeer	45
5.9	Licht en reflectie	45
5.10	Elektromagnetische straling	46
5.11	Kabels en leidingen.....	46
5.12	Conclusies.....	46
6.	UITVOERBAARHEID.....	47
6.1	Privaatrechtelijke uitvoerbaarheid.....	47
6.2	Maatschappelijk draagvlak.....	47
6.2.1	Participatie.....	47
6.2.2	Stakeholdersanalyse.....	47
6.2.3	Procesparticipatie.....	48
6.2.4	Financiële participatie	49
6.2.5	Samenwerking RWE - Gebiedscoöperatie IJsseldelta.	49
6.3	Economische uitvoerbaarheid.....	49
7.	BIJLAGEN	51

0.SAMENVATTING

Doel van deze Ruimtelijke Onderbouwing (RO) is om de planologische "basis" te vormen voor de voor het Zonnepark Hagedoornweg noodzakelijke, in afwijking van het geldende bestemmingsplan te verlenen omgevingsvergunning, die door initiatiefnemer RWE is aangevraagd.

Initieel was sprake van initiatieven voor 3 aanéengesloten zonneparken met een totale oppervlakte van ca 38 ha, maar als resultaat van de procesparticipatie is dat beperkt tot 3 (mogelijke) initiatieven die elk min of meer 11 ha onder contract hebben.

Deze RO richt zich op het initiatief van RWE.

Het thans door RWE beoogde Zonnepark Hagedoornweg heeft een oppervlakte van ca. 11 ha en ligt op grote afstand van de bebouwde kom van IJsselmuiden. i. Alhoewel de bouw en het gebruik als zonnepark in strijd is met de geldende (agrarische) bestemming, ligt de locatie wel in een gebied dat voldoet aan de door de gemeente Kampen in de 'Bouwsteen Energie Omgevingsvisie' gestelde criteria voor mogelijke zonneparken.

Het initiatief past voorts in de beleidskaders op rijks- en provinciaal niveau, terwijl Zonnepark Hagedoornweg - nu er inmiddels 2 zonneparken in het tuinbouwgebied de Koekoekspolder zijn gerealiseerd - kan voorzien in een gedeeltelijke invulling van de resterende gemeentelijke taakstelling voor "zon op veld" van ca. 35 GWh, aangezien thans een groene stroomproductie kan worden voorzien van ca. 12 GWh.

De locatie ligt in de randzone van de Mastenbroekpolder, een gebied waar sprake is van een bodemdalingsproblematiek als gevolg van veenverbranding, waardoor tevens sprake is van CO₂-uitstoot. Om verdere bodemverlaging - met alle consequenties van dien - tegen te gaan is vernatting van het gebied de belangrijkste optie. Daarbij zijn volgens een rapport van Infram 3 scenario's denkbaar, met elk een A-variant (met nadruk op natuur en agrarisch gebruik) en een B-variant (met nadruk op stedelijke, nieuwe functies, te weten

- Scenario 1A - 1B: Toepassen Drukdrainage;
- Scenario 2A - 2B: Extra sloten & verhoogd waterpeil;
- Scenario 3A - 3B: Open water.

Initiatiefnemer treft de noodzakelijke maatregelen tegen verdere bodemverlaging / veen verbanding. Voor RWE betekent dat in Zonnepark Hagedoornweg dat er een PasSieve drukdraine wordt aangelegd. Verder zal in het plan en de exploitatie van het zonnepark door RWE uitdrukkelijk rekening worden gehouden met de aandachtspunten, zoals opgenomen in het door Fugro opgestelde WaterHuishoudkundig Plan.

Voor wat betreft de landschappelijke inpassing is een landschapsplan opgesteld. De landschappelijke inpassing van Zonnepark Hagedoornweg zal voornamelijk geschieden door middel van natuurlijk groeiende rietkragen met aangepast beheerplan, zonder daarbij de functionele waarde van de sloten aan te tasten. Aan de zuidzijde van het zonnepark wordt de natuur op z'n beloop gelaten, waardoor - zonder graafwerk e.d. - sprake zal worden van een natuurlijke oever.

RWE zal - door een samenwerking aan te gaan met een lokale energiecoöperatie - inhoud geven aan de gemeentelijke vereisten met betrekking tot 50% lokaal eigendom en financiële participatiemogelijkheden voor de burgers. Eén en ander vormt één van de onderwerpen, die in met de gemeente Kampen te sluiten anterieure overeenkomst(en) zal worden vastgelegd.

RWE heeft de beschikbaarheid van de benodigde netcapaciteit voor Zonnepark Hagedoornweg gewaarborgd door Enexis opdracht voor het aanleggen van de netaansluitingskabel naar het bestaande onderstation aan de Hagedoornweg. RWE krijgt de beschikking over een 10 MVA netaansluiting in het onderstation aan de Hagedoornweg.

Teneinde de ontwikkeling van het Zonnepark Hagedoornweg in overeenstemming te laten zijn met het beleid van Waterschap Drents Overijsselse Delta en de gemeente Kampen heeft RWE naar aanleiding van de Watertoets aan FUGRO opdracht verstrekt om een Waterhuishoudkundig Plan (WHP) op te stellen. Op grond van dat WHP heeft RWE besloten om deze projectlocatie te voorzien van drukdrainage.

RWE heeft inmiddels de Gebiedscoöperatie IJsseldelta bereid gevonden om samen met RWE in de gezamenlijk voor Zonnepark IJsselmuiden I op te richten B.V. deel te nemen als NRGCoöp. Daarmee

is zowel de lokale eigendom als de mogelijkheid voor de inwoners van de gemeente Kampen om financieel in het project deel te nemen gewaarborgd.

Aangezien er door de realisatie van Zonnepark Hagedoorn ca. 11 ha aan weidevogelleefgebied verloren zal gaan, dient daarvoor een compensatieregeling te worden getroffen.

1. INLEIDING

1.1 Aanleiding en doel

Nederland heeft de ambitie om in 2050 volledig zelfvoorzienend te zijn op het gebied van groene stroom. In de komende jaren zal de afhankelijkheid van fossiele brandstoffen (gas, olie, kolen) dan ook sterk dalen, teneinde in 2050 tot een 100% CO₂-neutrale energieopwekking te komen. Op provinciaal, regionaal en gemeentelijk niveau wordt gewekt aan concretisering van die ambitie, o.a. door wind- en zonneparken.

Sinds 2019 zijn er door RWE verkennende gesprekken gevoerd met de gemeente Kampen, teneinde de mogelijkheden te verkennen om te komen tot de ontwikkeling van een zonnepark op enkele agrarische percelen, grenzend aan het bedrijventerrein "Koekoekspolder" te IJsselmuiden.

Dat initiatief werd vervolgens ook afgestemd met het Waterschap Drents Overijsselse Delta ("WDODelta"), mede vanwege de maatschappelijke doelstelling om in het onderhavige gebied een aanzienlijke besparing op de (natuurlijke) CO₂-uitstoot te bewerkstelligen.

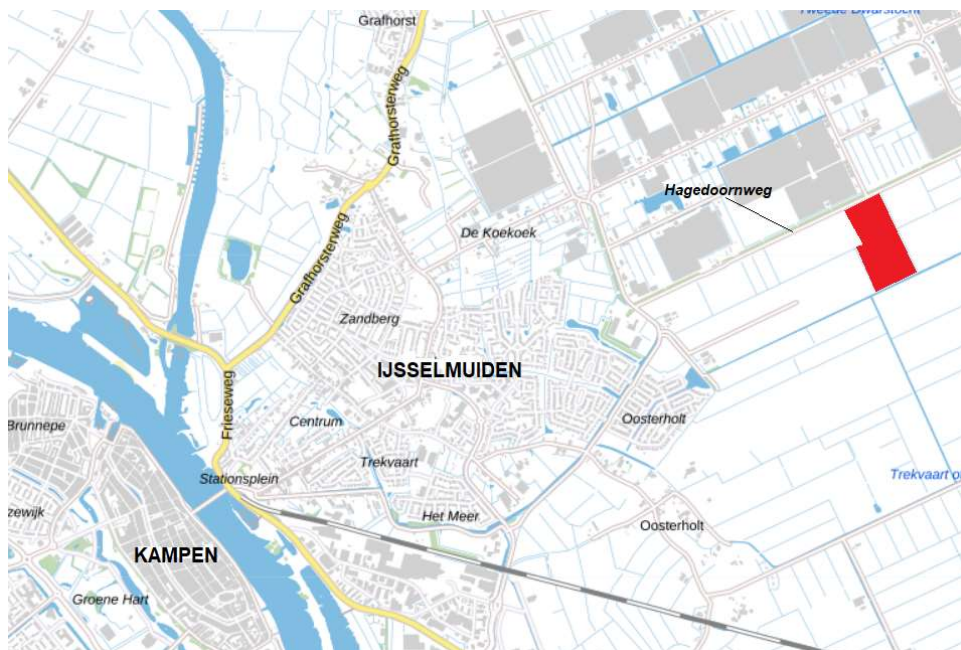
Doel van de voorliggende Ruimtelijke Onderbouwing is om de planologische "basis" te vormen voor de voor het Zonnepark Hagedoornweg noodzakelijke, in afwijking van het geldende bestemmingsplan te verlenen omgevingsvergunning(en). Het beoogde "Zonnepark Hagedoornweg" kent dus 3 separate initiatieven en zal derhalve zowel qua vergunningaanvragen als qua bouw en exploitatie drie separate onderdelen (kennen, hierna aan te duiden als Zonnepark Hagedoornweg I resp. II resp. III. Inmiddels heeft één van de initiatiefnemers - te weten RWE - besloten om haar plan voor het zonnepark Hagedoornweg I op korte termijn in procedure te brengen, waarbij de voorliggende Ruimtelijke Onderbouwing de basis vormt voor een volgende, belangrijke stap in het ontwikkelingsproces, nl. de indiening en behandeling van de betreffende aanvraag Omgevingsvergunning.

De Ruimtelijke Onderbouwing schetst een totaalbeeld voor de 3 initiatieven, maar zoomt daarnaast in op het initiatiefplan van RWE, het Zonnepark Hagedoornweg. De resp. initiatiefnemers zijn zelf verantwoordelijk voor het indienen van de voor hun plannen noodzakelijke (omgevings-)vergunningen en de (evt. aanvulling op de) benodigde Ruimtelijke Onderbouwing.

1.2 Ligging en omvang van het plangebied

De projectlocatie van Zonnepark Hagedoornweg betreft een totale oppervlakte van ca. 11 ha, bestaande uit de navolgende kadastrale percelen:

Zonnepark:	Gemeente	Sectie	Nummer	Oppervlakte	Eigenaar:
Hagedoornweg I	IJsselmuiden	I	1369	0.74.62 ha	A
	IJsselmuiden	I	741	0.96.80 ha	B
	IJsselmuiden	I	742	2.87.50 ha	B
	IJsselmuiden	I	436	6.34.53 ha	A
			Totaal:	10.93.45 ha	

1.3 Initiatiefnemer

Het initiatief voor het "Zonnepark Hagedoornweg" is namens de betreffende grondeigenaren en onderstaande marktpartijen vormgegeven door Kemperman & Partners Projecten B.V. te Dronten ("K&P") in samenwerking met Sustainable Energy Projects Pleging B.V. te Loon op Zand ("SEPP"). Genoemde bedrijven zijn actief op het gebied van de ontwikkeling van duurzame energieprojecten. Ontwikkeling geschiedt voor de markt, dat wil zeggen dat in een vroeg stadium van een ontwikkeling samenwerking wordt gezocht met een belangstellende investeerder, die na een geslaagde ontwikkeling zorg wil dragen voor de realisatie en exploitatie van het ontwikkelde zonnepark.

RWE

RWE Renewables Benelux B.V.

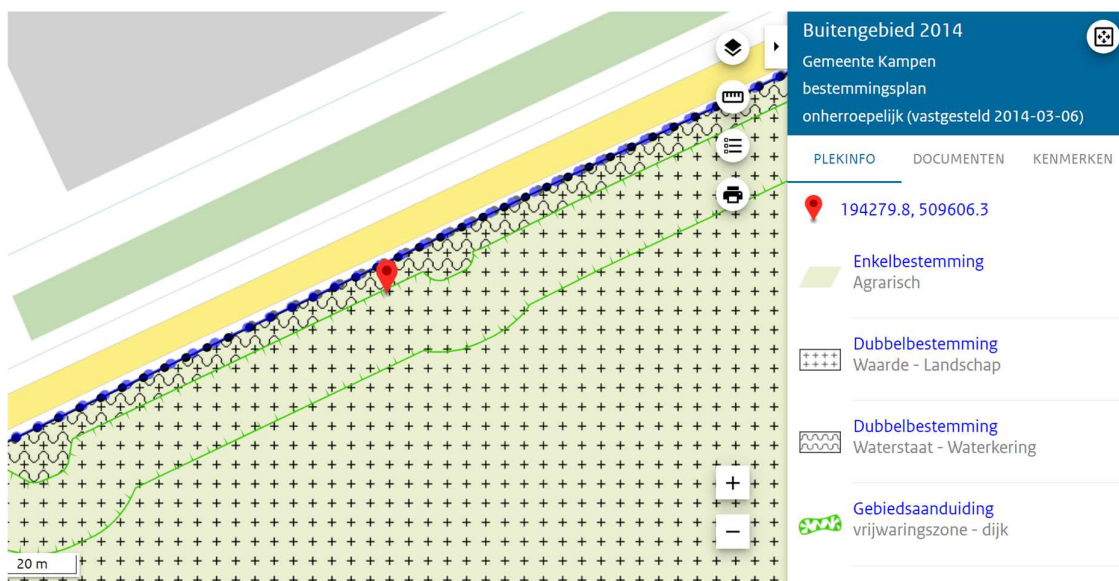
Inmiddels zijn de realisatie- en exploitatierechten en -verplichtingen met instemming van de grondeigenaren ondergebracht bij RWE Renewables Benelux B.V. te Zwolle, een Nederlandse dochteronderneming van het Duitse bedrijf RWE Renewables, dat wereldwijd tot de grootste spelers op het gebied van energieopwekking uit hernieuwbare energiebronnen behoort. RWE heeft een totale geïnstalleerde productiecapaciteit van 9 gigawatt en nog eens 2,6 gigawatt in aanbouw. De technologieportfolio van RWE Renewables omvat onshore en offshore windenergie, zonne-energie en energieopslag. RWE is op het gebied van duurzame energie door ontwikkelen, bouwen en exploiteren betrokken bij productiemiddelen in 15 landen in Europa, Amerika en Azië-Pacific.

1.4 Geldende bestemmingsplan

Bestemming:

3.BELEIDSKADERS

Van toepassing is het bestemmingsplan “Buitengebied 2014” van de gemeente Kampen, vastgesteld op 6 maart 2014 . De locatie heeft een enkelbestemming “Agrarisch” met de dubbelbestemming “Waarde - Landschap”. Langs de Hagendoornweg is een smalle strook tevens voorzien van de dubbelbestemming “Waterstaat - Waterkering”, met ten zuiden daarvan een gebiedsaanduiding “Vrijwaringszone dijk”.

1.5 Leeswijzer

De voorliggende Ruimtelijke Onderbouwing betreft het initiatief van RWE om te komen tot realisatie en exploitatie van het “Zonnepark Hagedoornweg”

Na de Inleiding in dit hoofdstuk 1 wordt in hoofdstuk 2 een planbeschrijving gegeven van het beoogde zonnepark. Hoofdstuk 3 bevat een overzicht van de voor zonneparken relevante Beleidskaders. Hoofdstuk 4 vermeldt de resultaten van de Waardentoets.

De milieuaspecten komen in Hoofdstuk 5 aan bod. In Hoofdstuk 6 (Uitvoerbaarheid) wordt ingegaan op de maatschappelijke, economische en privaatrechtelijke uitvoerbaarheid., waarna in hoofdstuk 7 de BIJLAGEN van deze Ruimtelijke Onderbouwing worden opgesomd.

3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt het voor zonneparken relevante beleid dat betrekking heeft op het plangebied en de voorgenomen ontwikkeling beschreven. Het wordt benaderd vanuit het Rijks-, provinciaal- en gemeentelijk beleid. Het voorgenomen plan wordt getoetst aan dit beschreven beleid.

3.2 Rijksbeleid

3.2.1 Nationale omgevingsvisie (NOVI)

Het Rijk heeft in september 2020 de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) vastgesteld. De NOVI is de langetermijnvisie van het Rijk op de toekomstige inrichting en ontwikkeling van de leefomgeving van landelijke en stedelijke gebieden in Nederland. In het document zijn ambities vastgelegd op het gebied van onder meer klimaat, energie, stikstof en woningbouw.

De uitvoering van de omgevingsvisie vraagt om samenwerking tussen overheden en maatschappelijke organisaties om het Rijk beter in staat te stellen om een regierol te pakken met betrekking tot een aantal dringende maatschappelijke opgaven. De opgaven met betrekking tot (o.a.) klimaat, energie, stikstof en woningbouw kunnen niet meer apart van elkaar worden opgelost. Ze moeten in samenhang bekeken worden. Ze grijpen in elkaar en vragen meer ruimte dan beschikbaar is in Nederland.

De NOVI geeft weer voor welke uitdagingen we staan, wat daarbij de nationale belangen zijn, welke keuzes op rijksniveau zijn gemaakt en welke richting wordt meegegeven aan decentrale keuzes.

Het versterken van de omgevingskwaliteit staat daarbij centraal. Dat wil zeggen dat alle plannen met oog voor de natuur, gezondheid, milieu en duurzaamheid gemaakt moeten worden. De NOVI maakt bij het maken van keuzes gebruik van drie afwegingsprincipes:

- 1) Combinaties van functies gaan voor enkelvoudige functies,
- 2) Kenmerken en identiteit van een gebied staan centraal, en
- 3) Afwentelen wordt voorkomen.

Enkele belangrijke keuzes uit de NOVI met relevantie voor Zonnepark Hagedoornweg zijn:

- een klimaatbestendige inrichting van Nederland, waardoor ons land de klimaatveranderingen aankan. Daarvoor is nodig dat functies meer in evenwicht met natuurlijke systemen (bodem en water) worden ingepast. Een voorbeeld hiervan is het op termijn verhogen van grondwaterstanden in veenweidegebieden;
- de verandering van de energievoorziening. Bij de inpassing van duurzame energie is we oog voor omgevingskwaliteit vereist. Een voorbeeld hiervan is dat er eerst wordt gekeken naar ongebruikte daken om zonnepanelen op te plaatsen.

De Nationale Omgevingsvisie (NOVI) is - totdat de Omgevingswet in werking treedt - een structuurvisie als bedoeld in de Wet ruimtelijke ordening (Wro). Zodra de Omgevingswet in werking is getreden, zal deze structuurvisie gelden als de Nationale Omgevingsvisie, zoals in de nieuwe wet is bedoeld.

In de aan de NOVI gekoppelde Uitvoeringsagenda wordt voor de verschillende beleidskeuzes uit de NOVI aangegeven hoe het Rijk invulling gaat geven aan haar rol bij de uitvoering.

Ruimte voor klimaatadaptatie en energietransitie

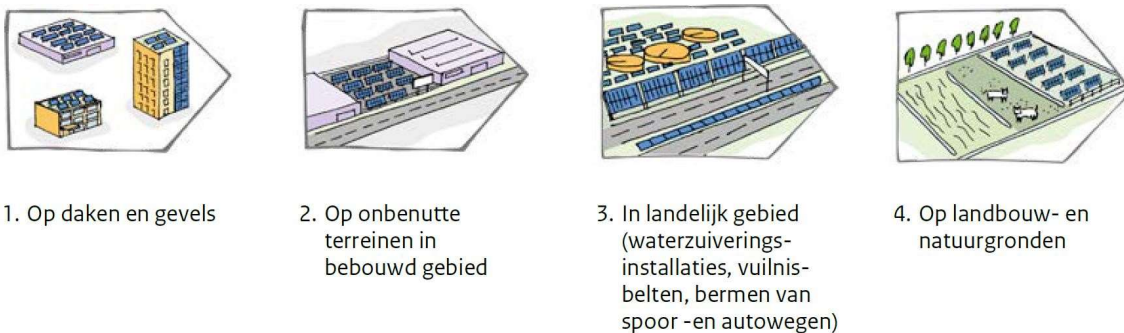
Beleidskeuzes (samengevat)

1. Nederland is in 2050 klimaatbestendig en waterrobuust. We reserveren voldoende ruimte voor toekomstige waterveiligheidsmaatregelen.
2. De Noordzee biedt kansen voor de inpassing van duurzame energie. Vanwege de beperkte ruimte op land realiseren we de windparken voor het grootste gedeelte op de Noordzee, e.e.a. in balans met andere functies op zee.
3. We maken de energie-infrastructuur geschikt voor duurzame energiebronnen en reserveren daarvoor ruimte.
4. We passen duurzame energie in met oog voor de kwaliteit van de omgeving en combineren deze zo veel mogelijk met andere functies, zoals zonnepanelen op daken en clustering van windmolens. Voor de inpassing van duurzame energie op land worden regionale energiestrategieën opgesteld.

Verder worden in het kader van de NOVI enkele voorkeursvolgordes voor energietransitie aangegeven, die zijn opgenomen in de Handreiking Regionale Energie Strategie (RES), die aan de RES-regio's is meegegeven, zoals:

- Voorkeur voor grootschalige clustering van de productie van duurzame energie (door windmolens, eventueel in combinatie met zonnevelden) gaat boven spreiding;

- Voorkeursvolgorde voor zon-PV: op daken en gevels van gebouwen, dan op onbenutte terreinen in bebouwd gebied en indien nodig locaties in het landelijk gebied;

Figuur: Voorkeursvolgorde zon-P

3.2.2 Barro en Bro

Het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) is eind 2011 in werking getreden en is medio 2016 gewijzigd. Het Barro noemt een aantal projecten die van rijksbelang zijn en geeft via digitale kaartbestanden die projecten exact ingekaderd weer. Zonnepark Hagedoornweg behoort vanwege haar omvang (,500MWp) echter niet tot de in het Barro opgenomen projecten.

Bij de wijziging in juli 2017 van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) dat een nadere uitwerking is van de Wet ruimtelijke ordening en onder meer bepalingen over bestemmingsplannen, tegemoetkoming in schade, grondexploitatie bevat, is o.a. de “Ladder voor Duurzame Verstedelijking” gewijzigd.

Deze wijzigingen hebben geen directe invloed op het voorliggende plan.

3.2.3 Ladder voor Duurzame verstedelijking

Op grond van het Besluit Ruimtelijke Ordening (Bro), dienen met behulp van drie opeenvolgende stappen, nieuwe stedelijke ontwikkelingen standaard gemotiveerd te worden. Op deze manier wordt geborgd dat tot een zorgvuldige ruimtelijke afweging en inpassing van die nieuwe ontwikkelingen wordt gekomen. Per 1 juli 2017 bestaat de ladder niet meer uit ‘treden’, maar is de tekst van art. 3.1.6. lid 2 Bro als volgt:

“De toelichting bij een bestemmingsplan dat een nieuwe stedelijke ontwikkeling mogelijk maakt, bevat een beschrijving van de behoefte aan die ontwikkeling, en, indien het bestemmingsplan die ontwikkeling mogelijk maakt buiten het bestaand stedelijk gebied, een motivering waarom niet binnen het bestaand stedelijk gebied in die behoefte kan worden voorzien.”

Kortgezegd komt het er op neer dat de behoefte aan de nieuwe ontwikkeling moet worden onderzocht en als de ontwikkeling buiten het bestaand stedelijk gebied is voorzien, moet eerst worden onderzocht of de ontwikkeling niet (deels) binnen bestaand stedelijk gebied kan worden opgevangen.

In dit geval is duidelijk:

- dat de behoefte aan de ontwikkeling van productie-eenheden voor duurzame energie van lokaal/regionaal/nationaal belang is;
- dat de vraag of, en zo ja, in hoeverre daarbij sprake zou moeten zijn van grondgebonden toepassing van zonnepanelen beantwoord dient te worden aan de hand van de zgn. zonneladder;
- dat in het onderhavige geval binnenstedelijk geen sprake is van een mogelijkheid om ca. 11ha aan te wenden voor de realisatie van een zonnepark.

Bovenal blijkt inmiddels uit de jurisprudentie dat zonneparken niet als nieuwe stedelijke ontwikkeling worden beschouwd. Als een vergunning nodig is om buiten stedelijk gebied een zonnepark mogelijk te maken, hoeft de overheid dus niet telkens uit te leggen waarom dat zonnepark niet in het stedelijk gebied geplaatst wordt.

Zonneparken zijn relatief nieuwe fenomenen. Zoals in de meeste bestemmingsplannen is ook het bestemmingsplan Buitengebied van de gemeente Kampen geen rekening gehouden met het realiseren van een zonnepark. Om een zonnepark dan toe te staan moet het planologisch regime dan worden aangepast, in dit geval middels vergunningverlening via de zgn. uitgebreide Wabo-procedure.

In zijn uitspraak van 28 juni 2017 (ECLI:NL:RVS:2017:1724) heeft de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State uitgemaakt dat diverse voorzieningen op het gebied van energieopwekking en energiedistributie niet als een stedelijke ontwikkeling zijn aan te merken. Met name worden genoemd een hoogspanningsverbinding, een windturbinepark en een transformatorstation. In zijn uitspraak van 23 januari 2019 (ECLI:NL:RVS:2019:178) heeft de Afdeling die benadering ook van toepassing verklaard op zonneparken:

“Naar het oordeel van de Afdeling is er geen aanleiding voor een andere benadering met betrekking tot een zonnepark, dat naar zijn aard niet wezenlijk verschilt van een windturbinepark. Daarbij neemt de Afdeling in aanmerking dat een zonnepark, net als een windturbinepark, zich bij uitstek niet goed leent om binnen bestaand stedelijk gebied te worden gerealiseerd. De toepasselijkheid van de ladder voor duurzame verstedelijking als bedoeld in artikel 3.1.6, tweede lid, van het Bro op een dergelijke voorziening zou daarentegen juist tot gevolg hebben dat het bevoegde bestuursorgaan telkens zou moeten motiveren waarom deze voorziening niet binnen bestaand stedelijk gebied kan worden voorzien. Dit vindt de Afdeling in het licht van het doel en de strekking van de ladder voor duurzame verstedelijking een onlogische consequentie.”

De Ladder voor Duurzame Verstedelijking vormt dus geen beletsel voor het voorliggende plan.

3.2.4 Europese Kaderrichtlijn Water (2000)

Duurzaam schoon oppervlaktewater en bescherming van het drinkwater voor de toekomst is belangrijk in Europa. De Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) is op 22 december 2000 in werking getreden en vraagt aan alle lidstaten om resultaten te boeken met het schoonhouden en schoonmaken van het water in stad en land (chemisch kwaliteitsdoel) en het beschermen en ontwikkelen van natuur (ecologisch kwaliteitsdoel). Deze afspraken moeten er voor zorgen dat iedere lidstaat ervoor zorgt dat de wateren in 2027 een goed leefgebied moeten vormen voor de planten en dieren die er thuishoren. Hier is nog een grote winst te behalen door leefgebieden te herstellen, vissen ruim baan te geven en het water schoon en gezond te houden.

Uitgangspunt is een indeling in stroomgebieden. De gemeente Kampen valt onder het deelstroomgebied Rijn-Oost. In 2009 is het stroomgebiedbeheerplan vastgesteld, waarin de doelen, maatregelen en kosten zijn beschreven om aan het gewenste kwaliteitsniveau voor water te voldoen. Per 22 december 2015 zijn deze stroomgebiedbeheerplannen geactualiseerd.

In hoofdstuk 4, de waardentoets, wordt nader ingegaan op eventuele gevolgen van het plan in het kader van de KRW.

3.2.5 Het Nationaal Waterplan (2016-2021)

Het Nationaal Waterplan is de rijksnota voor het nationale waterbeleid en wordt op basis van de Waterwet eens per 6 jaar opgesteld. Het plan geeft op hoofdlijnen aan welk beleid de rijksoverheid in de planperiode voert om te komen tot een duurzaam waterbeheer. Het Nationaal Waterplan richt zich op bescherming tegen overstromingen, voldoende en schoon water en diverse vormen van gebruik van water. Ook worden de maatregelen genoemd die hiervoor worden genomen. Op basis van de Wet ruimtelijke ordening heeft het Nationaal Waterplan voor de ruimtelijke aspecten de status van structuurvisie.

Bij de voorgenomen ontwikkeling worden zonnepanelen op stellages geplaatst. De ondergrond wordt daarbij niet verhard en hemelwater wordt niet afgevoerd maar geborgen in de ondergrond. De ontwikkeling is daarmee niet in strijd met het Nationaal Waterplan.

3.2.6 Beleidslijn grote rivieren

De Beleidslijn grote rivieren dient twee doelen: primair waarborging van voldoende veiligheid en als tweede doel verbetering van de ruimtelijke kwaliteit. Daarbij hoort een concreet maatregelenpakket voor de korte termijn en een doorkijk voor de lange termijn.

Voor de korte termijn was, als hoogwatermaatregel bij Kampen, een zomerbedverlaging van de IJssel opgenomen. Voor de lange termijn opgave was alleen een zomerbedverlaging niet toereikend. De PKB voorzag daarom in een planologische reservering van een ruim gebied ten zuiden en westen van Kampen voor een nader te begrenzen bypass en ten noorden en oosten van Kampen een planologische reservering voor het verleggen van het Noorddiep.

Het plangebied bevindt zich direct naast een bestaand glastuinbouwgebied. Deze ruimte zal niet worden ingezet als ruimte ten behoeve van waterberging of ruimtelijke kwaliteit. De beleidslijn grote rivieren is daarmee niet van toepassing.

3.2.7 Natura 2000-gebieden

Nederland kent 162 Natura 2000-gebieden. Dit Natura 2000 netwerk bestaat uit gebieden die zijn aangewezen onder de Vogelrichtlijn en aangemeld onder de Habitatrichtlijn. Beide Europese richtlijnen zijn belangrijke instrumenten om de Europese biodiversiteit te waarborgen. Alle Vogel- of Habitatrichtlijngebieden zijn geselecteerd op grond van het voorkomen van soorten en habitattypen die vanuit Europees oogpunt bescherming nodig hebben.

Als een activiteit mogelijk van invloed is of kan zijn op de beschermde natuur in een Natura 2000-gebied of Beschermd Natuurmonument, dan is een vergunning noodzakelijk. Dit kan ook nodig zijn voor projecten die buiten het beschermd gebied liggen, maar wel mogelijk van invloed zijn op de instandhoudingsdoelstellingen binnen het gebied, de externe werking. Op dit aspect wordt nader ingegaan in paragraaf 4.2.

3.2.8 Energieakkoord-Klimaatakkoord

Het Energieakkoord voor duurzame groei is een overeenkomst uit 2013 tussen 47 partijen: overheden, werkgevers, vakbeweging, natuur- en milieuorganisaties, andere maatschappelijk organisaties en financiële instellingen.

Het doel is de energievoorziening van Nederland duurzamer te maken, waarbij gestreefd wordt naar een aandeel van 16 procent hernieuwbare energieopwekking in 2023.

De nog lopende afspraken uit het Energieakkoord zijn integraal opgenomen in het Klimaatakkoord (juni 2019), een pakket van maatregelen en afspraken tussen bedrijven, maatschappelijke organisaties en overheden om gezamenlijk de uitstoot van broeikasgassen in Nederland in 2030 ongeveer te halveren (vergeleken met 1990).

Het voorliggende plan past in principe binnen de kaders van het Klimaatakkoord

3.2.9 Conclusie

De thans voorgenomen ontwikkeling van Zonnepark Hagedoornweg past binnen de beleidskaders benoemd in de SVIR. Barro, de Bro. Vanuit deze beleidsdocumenten en regelgeving zijn geen randvoorwaarden of uitgangspunten die rechtstreeks doorwerken op het voorgenomen plan. Daarnaast draagt het plan bij aan het behalen van de vastgelegde doelstellingen in het Energieakkoord voor duurzame groei.

3.3 Provinciaal Beleid

3.3.1 Actualisatie Omgevingsvisie en Omgevingsverordening 2021

Om de Omgevingsvisie en Omgevingsverordening van de provincie Overijssel te laten voldoen aan de eisen van de nieuwe Omgevingswet, heeft in 2021 een actualisatieronde plaatsgevonden, met verwerking van eerder vastgesteld beleid. De actualisatieronde is dus 'beleidsarm'. In de Omgevingsvisie is een beperkt aantal aanpassingen doorgevoerd. De geldende Omgevingsverordening moet worden vervangen door een nieuwe, omdat de huidige verordening vervalt als de Omgevingswet in werking treedt. Op 15 december 2021 hebben Provinciale Staten de Actualisatie Omgevingsvisie Overijssel 2021 vastgesteld. De aanpassingen die daarmee zijn doorgevoerd, zijn op 1 februari 2022 in werking getreden.

De provincie Overijssel hanteert in haar huidige beleid m.b.t. zonneparken een driedubbele opgave: duurzaamheid, ruimtelijke kwaliteit en sociale kwaliteit. Bij realisatie van zonnevelden komen de drie rode draden uit de Omgevingsvisie samen: verduurzaming van de energieproductie, op een wijze die ruimtelijke kwaliteit behoudt en versterkt, met een grote betrokkenheid van bewoners en gebruikers. Het beleid voor Zonnevelden rust daarmee op drie pijlers:

- Overijssel levert haar bijdrage aan de uitvoering van het Klimaatakkoord en realiseert de komende jaren haar energiedoelen. Het vergroten van het aandeel duurzame energie uit bronnen als zon, wind, biomassa en ondergrond is hier onderdeel van en wordt ondersteunt met het programma Nieuwe Energie Overijssel. www.nieuweenergieoverijssel.nl

- Zoals voor alle opgaven in Overijssel geldt het principe van zuinig en zorgvuldig ruimtegebruik en vindt realisatie plaats met behoud en versterking van de ruimtelijke kwaliteit. Elk project en elk initiatief, groot of klein, draagt bij aan de versterking van de kwaliteit van onze leefomgeving.
- De evenwichtige verdeling van lusten en lasten bij zonneveldprojecten draagt bij aan sociale kwaliteit. Het actief betrekken van bewoners en 'gebruikers' bij de uitvoering van ruimtelijke opgaven in hun leefomgeving is uitgangspunt. Dit versterkt de betrokkenheid en het gevoel van eigenaarschap. Bewoners en gebruikers krijgen op deze manier meer invloed op de eigen leefomgeving.

Ofwel: een zonneveld op de goede plek met toegevoegde waarde voor mens en omgeving.

Bij ruimtelijke afwegingen staan voor de provincie altijd 3 vragen centraal:

- de 'OF'-vraag:
zijn er geen wettelijke belemmeringen en is er een noodzaak en aantoonbare behoefte voor zonnevelden in het landelijk gebied?
 - Het Zonnepark Hagedoornweg voorziet - zoals in de hierna te noemen RES 1.0 is aangetoond - in een aantoonbare behoefte voor zonnevelden in het landelijk gebied van de gemeente Kampen..
- de 'WAAR'-vraag:
waar en onder welke condities is een zonneveld in de groene omgeving inpasbaar? Niet elke locatie is geschikt voor iedere omvang. Landschappelijke karakteristieken, aanwezige functies of beschermde soorten kunnen bijvoorbeeld lokaal grenzen stellen aan de plek, invulling en de omvang. Locaties waar combinatie van functies mogelijk is, hebben de voorkeur boven monofunctioneel gebruik van de ruimte.
 - Het Zonnepark Hagedoornweg is gepland in een gebied dat uitdrukkelijk door de gemeente Kampen als potentieel vestigingsgebied voor een zonnepark is aangewezen (zie hierna onder 3.3 "Bouwsteen Energie Omgevingsvisie").
- de 'HOE'-vraag: als een zonneveld acceptabel is in het landelijk gebied en de locatie is geschikt, hoe en in welke mate vindt dan inpassing, meervoudig ruimtegebruik, compensatie en creatie van maatschappelijke meerwaarde plaats? Daarnaast zal de natuurtoets of andere sectorale regelgeving effect hebben op de invulling van veld en omgeving.
 - Het Zonnepark Hagedoornweg zal overeenkomstig het Landschapsplan in het bestaande landschap worden ingepast. Ten opzichte van de huidige situatie - waarin sprake is van extensief gebruik als "weiland" - verkrijgt de locatie een (beperkte) ecologische meerwaarde qua biodiversiteit door de toepassing van kruidenrijk graszaad in de ruimten tussen de rijen zonnepanelen.. De maatschappelijke meerwaarde zit enerzijds in de financiële participatiemogelijkheden, anderzijds in het feit dat de agrarische gronden slechts tijdelijk als zonnepark zullen worden benut. Daarnaast wordt ter plaatse (zie hierna: "Planbeschrijving Zonnepark Hagedoornweg I") de bodemdalingsproblematiek aangepakt, waardoor het plan geen belemmeringen opwerpt voor eventuele overheidsmaatregelen tegen veenverbranding en bodemdaling. Ook het feit dat de gronden in dat kader op termijn desgewenst ook geïnuundeerd kunnen worden, geven in zowel kwantitatief als kwalitatief opzicht voldoende invulling aan de Hoe-vraag.

3.3.2 Handreiking Zonnevelden

De Provincie Overijssel hanteert sinds 21 april 2020 de Handreiking Zonnevelden voor de toetsing van zonnepark-ontwikkelingen. Hierin worden drie schaalniveaus behandeld voor de ontwikkeling van zonneparken:

- Schaalniveau 1: Het omringende landschap: aansluiten op de karakteristieken van het gebied
 - De ontwerp-opgave is realisatie van een veld dat qua schaal past bij de plek en bijdraagt aan gebieds-specifieke kwaliteiten en opgaven.
- Schaalniveau 2: Inpassing in de omgeving
 - De ontwerp-opgave is realisatie van een kwalitatief goede en bij de locatie passende omranding van het veld, waarmee de aansluiting op de directe omgeving vorm krijgt.
- Schaalniveau 3: Het zonneveld zelf
 - Doel is realisatie van een kwalitatief goede en bij de locatie passende inrichting van het zonneveld, met zorg voor belevingskwaliteit, meervoudig ruimtegebruik, bodemkwaliteit en recyclebaarheid van installaties.

Voor het zonneveld zelf zijn eventuele hekwerken, de hoogte en oriëntatie van de panelen, maar ook de ordening en vormgeving van de constructies, transformatorgebouwtjes en verdeelstations relevant. De referentie voor een grondbedekking met panelen als basis voor een gezonde bodem is: 2/3 zonnepanelen en 1/3 onbedekte bodem. Dit zorgt voor een regelmatige verdeling van licht, lucht en water op het zonneveld.

Het ontwerp van Zonnepark Hagedoornweg voldoet hieraan.

3.3.3 Actieplan Weide- en Akkervogels

Het aantal wilde plant- en diersoorten (biodiversiteit) is een graadmeter voor hoe het gaat met de natuur. Hoe meer biodiversiteit, hoe sterker de natuur is. De provincie Overijssel stelt zich daarom ten doel om ervoor te zorgen dat de omstandigheden voor wilde plant- en diersoorten zo goed mogelijk zijn en besteedt daarom extra aandacht aan sommige planten, dieren en leefgebieden. Die planten en dieren staan op de zgn. aandachtsoortenlijst. Daarnaast heeft de provincie in samenwerking met de Collectieven agrarisch natuurbeheer, natuurbeschermingsorganisaties, de Faunabeheereenheid en de coördinator vrijwillige weidevogelbescherming het Actieplan Weide- en Akkervogels opgesteld met als doel het aantal weidevogels in natuur- en landbouwgebieden in de provincie op het huidige niveau te houden.

De Polder Mastenbroek maakt deel uit van het Nationaal Landschap IJsseldelta (2005) en is o.a. van belang als leefgebied voor weidevogels. Het gaat echter niet goed met veel weidevogels zoals de grutto. Er zijn steeds minder van dit soort vogels in Nederland. Dit komt omdat landbouwers vroeg, vaak en snel maaien terwijl vogels broeden. Daarom heeft de provincie Overijssel het actieplan Weide- en Akkervogels opgesteld met als doel het aantal weidevogels in natuur- en landbouwgebieden in de provincie op het huidige niveau te houden. Het actieplan is opgesteld in samenwerking met de Collectieven agrarisch natuurbeheer, natuurbeschermingsorganisaties, de Faunabeheereenheid en de coördinator vrijwillige weidevogelbescherming.

Onderdeel van de aanpak is de "Weidevogelcompensatie", die aan de orde komt zodra er in aangewezen weidevogelleefgebied sprake wordt van nieuwe activiteiten. In verband met het beoogde Zonnepark Hagedoornweg heeft RWE een compensatievoorstel uitgewerkt, dat als **BIJLAGE 9** onderdeel uitmaakt van deze RO.3.4 Conclusie

De voorgenomen activiteit in betreffende weidevogelleefgebied past binnen de beleidskaders, zolang de compensatie voor weidevogels voldoet aan de voorwaarden de provinciale verordening met betrekking tot de weidevogels.

3.4 Gemeentelijk Beleid

3.4.1 Omgevingsvisie "Het Kampen van nu" (2023)

Met de vaststelling - op 23 maart 2023 - van de Omgevingsvisie "Het Kampen van nu" en de intrekking van de structuurvisie Kampen 2030 heeft de raad van de gemeente Kampen structuur en samenhang aangebracht in het voorheen versnipperde sectorale beleid voor de fysieke leefomgeving (ruimte, milieu, natuur en landschap, economie, verkeer en vervoer etc.). De uitwerking van dat beleid vindt plaats in het omgevingsplan en in het omgevingsprogramma, waarbij de Omgevingsvisie steeds aan op de veranderende omstandigheden zal worden aangepast (adaptief werken). Er wordt ingespeeld op nu nog onbekende innovaties, mogelijkheden en trends. Wanneer er nieuwe opgaven zijn, past de gemeente de visie hierop aan via (thematische of gebiedsgerichte) bouwstenen. De bouwstenen vormen samen de omgevingsvisie.

Hoofdstuk 4 van de omgevingsvisie is getiteld "Kampen en zijn opgaven" en begint met de volgende tekst.

"Net als in heel Nederland, zijn er in Kampen ruimteclaims vanuit bijvoorbeeld wonen, economie en duurzaamheid. En ook in Kampen geldt: niet alles kan overal. Omwille van duurzaamheid en ruimtelijke kwaliteit gaan we zorgvuldig om met onze ruimte. Bij nieuwe stedelijke ontwikkelingen hanteren we de "Ladder van duurzame verstedelijking". Hierbij onderzoeken we of we de behoefte die er is in bestaand stedelijk gebied kunnen opvangen door inbreiding of door transformatie van gebieden. Onze gemeente kent gebieden met een hogere en een lagere dynamiek. We kiezen er voor om de grotere nieuwe ontwikkelingen, die niet binnen bestaand stedelijk gebied passen, aan te laten sluiten op bestaande (al in gang gezette) ontwikkelingen. Ook moeten ze logisch aansluiten op de plekken met een hogere dynamiek. Bij nieuwe ontwikkelingen kijken we ook adaptief naar de toekomstbestendigheid van de beoogde locatie. Voorkomen moet worden dat ontwikkelingen op bepaalde locaties op termijn niet houdbaar zijn, bijvoorbeeld door klimaatverandering. Dat zou leiden tot ongewenste kapitaalvernietiging. Het gaat om de volgende opgaven:

- *Werken aan duurzaamheid: Kampen energieneutraal, klimaatbestendig en circulair*
- *Werken aan vitale woonwijken en dorpen*
- *Werken aan een sterke economie*
- *Werken aan bereikbaarheid en (duurzame) mobiliteit*
- *Werken aan een toekomstbestendige binnenstad*
- *Werken aan een veilige, gezonde en sociale leefomgeving”.*

De opgave duurzaamheid bestaat uit drie deelopgaven:

1. Energie: de ambitie om in 2035 energieneutraal te zijn voor wat betreft eigen elektragebruik en in 2050 voor wat betreft warmte (geen aardgas meer).
2. Klimaat: de ambitie om in 2050 de gemeente klimaatbestendig te hebben ingericht.
3. Circulair: de ambitie om in 2050 een circulaire samenleving te zijn, waarin grondstoffen hun waarde behouden en kringlopen zo kort mogelijk zijn.

De energietransitie betekent aanpassingen in de energievraag, de infrastructuur en energiebronnen. De aardgaskraan zal geleidelijk dichtgaan voor woningen, kantoren en bedrijven. Verduurzaming van het energieverbruik kan op verschillende manieren plaatsvinden. Naast alternatieven zoals gebruik maken van groen gas, mogelijk collectieve warmtenetten en all-electric concepten (warmtepompen), dient ook sprake te zijn van duurzame opwek van elektriciteit met bijvoorbeeld zonnepanelen en windturbines.

De Omgevingsvisie geeft aan dat verduurzaming van het gebruik van elektriciteit grote ruimtelijke impact heeft. Daarom gelden randvoorwaarden voor de realisatie van duurzame opwek van elektriciteit. Dit kader bestaat uit (1) uitsluitingsgebieden voor wind en (2) criteria waar initiatieven voor (grootschalige) duurzame opwek aan afgemeten worden. De criteria zijn een combinatie van ruimtelijke en financieel economische voorwaarden. Deze criteria, de verschillende kaders binnen en buiten de uitsluitingsgebieden voor grootschalige windenergie en nog veel meer details over de energie opwek, zijn uitgewerkt in de Bouwsteen Energie (zie volgende paragraaf). De opwek van zonne-energie vindt (conform de zonneladder) bij voorkeur op daken plaats en niet op gronden waardoor andere bestemmingen worden beperkt. Zoals de landbouw ten behoeve van de voedselproductie. Alleen als de mogelijkheden op daken zijn uitgeput, zijn grondgebonden toepassingen bespreekbaar. De gemeenteraad heeft na het vaststellen van de bouwsteen energie aangegeven in principe geen medewerking te verlenen aan nieuwe zonneparken op land, tenzij sprake is van cable pooling en wordt voldaan aan de andere bestaande criteria uit de Bouwsteen Energie.

De opwek van zonne-energie vindt (conform de zonneladder) bij voorkeur op daken plaats en niet op gronden waardoor andere bestemmingen worden beperkt. Zoals de landbouw ten behoeve van de voedselproductie. Alleen als de mogelijkheden op daken zijn uitgeput, zijn grondgebonden toepassingen bespreekbaar. De gemeenteraad heeft na het vaststellen van de bouwsteen energie aangegeven in principe geen medewerking te verlenen aan nieuwe zonneparken op land, tenzij sprake is van cable pooling en wordt voldaan aan de andere bestaande criteria uit de Bouwsteen Energie.

Bij cable pooling worden nabijgelegen wind- en zonneparken op één netaansluiting aangesloten. Zonnepanelen en windmolens zijn namelijk in hoge mate complementair: als de wind waait, schijnt de zon meestal niet, en op een zonovergoten dag waait het doorgaans niet. Een windmolenpark benut gemiddeld dertig procent van de netaansluiting en een zonnepark slechts tien procent. Het gevolg is dat de energie-infrastructuur niet volledig wordt gebruikt. Met cable pooling wordt de capaciteit van de elektriciteitskabel beter benut. Daardoor gaat er minder energie verloren en wordt de energievoorziening stabiel.

3.4.2 Bouwsteen Energie

Op 28 april 2020 heeft de raad van de gemeente Kampen de 'Bouwsteen Energie Omgevingsvisie' vastgesteld. In dit beleid zijn o.a. onderstaande beoordelingscriteria voor zonneparken opgenomen.

De criteria worden verdeeld in 3 categorieën: **rood**: zwaarwegend, **geel**: belangrijk en **groen**: mee te wegen. Bij de beoordeling van initiatieven moet dit wel in onderlinge samenhang worden gezien.

Volledigheidshalve wordt het plan voor Zonnepark Hagedoornweg hier getoetst aan de criteria die in de (gemeentelijke) Bouwsteen Energie voor zonneparken worden genoemd.

De check wordt voorzien van 0, 1 of 2 vinkjes, al naar gelang aan de gestelde eis wordt voldaan.

E.e.a. uiteraard ter beoordeling van de gemeente Kampen.

Nr.	Criteria grootschalige opwek door middel van zonneparken	waarde
1	Een zonnepark moet voldoen aan specifieke lokale inpassingseisen (afscherming door groen, watergangen ect) en mag geen andere gewenste ruimtelijke ontwikkelingen onmogelijk maken	❌
	Vanwege enerzijds de grote afstand tot woonwijken en het beperkt aantal woningen in de onmiddellijke omgeving van het zonnepark, alsmede gelet op de ten opzichte van de Hagedoornweg verlaagde ligging van het projectgebied, kan de combinatie van aanwezige watergangen, de onderwaterdrainage (plasdras) en de in het Landschapsplan voorgestelde inpassing als voldoende worden beschouwd.	✓
2	Bij een zonnepark in de directe omgeving van een dorps- of stadskern dienen de inwoners de mogelijkheid te krijgen om tot 15 % van de investeringskosten te participeren	⚠️
	Door de samenwerking tussen RWE en de Gebiedscoöperatie IJsseldelta als lokale energiecoöperatie wordt hierin voorzien.	✓ ✓
3	Een zonnepark is bij voorkeur langs hoofdinfra gesitueerd	⚠️
	Alhoewel de Hagedoornweg waarschijnlijk niet als "hoofdinfra" wordt beschouwd, levert dit criterium geen beletsel op.	✓
4	Een zonnepark is bij voorkeur op een bestaand of te ontwikkelen bedrijven-/industrieterrein gesitueerd of in de directe nabijheid daarvan Zonnepark	⚠️
	Het Zonnepark Hagedoornweg ligt in de directe nabijheid van het glastuinbouwgebied de Koekoek.	✓ ✓
5	Een zonnepark op of naast een bedrijven-/industrieterrein wordt gefinancierd door lokale in de directe omgeving gelegen bedrijven	⚠️
	Het zonnepark wordt in dit geval gefinancierd door RWE en de lokale energiecoöperatie (c.q. burgers en lokale bedrijven).	✓
6	Een zonnepark wordt tenminste voor 50 % door lokale participaties gefinancierd, dit kunnen bedrijven, inwoners of lokale nutsbedrijven zijn	⚠️
	Het zonnepark wordt in dit geval gefinancierd door RWE en de lokale energiecoöperatie (c.q. burgers en lokale bedrijven).	✓ ✓
7	Er sprake blijft van meervoudig ruimtegebruik (waterbuffering, veeteelt, biodiversiteit)	⚠️
	Door een (beperkte) bijdrage in de vorm van het toepassen van een kruidenrijk graszaadmengsel en het bewerkstelligen van een plasdrassituatie/waterbuffering is sprake van meervoudig grondgebruik.	✓
8	Een zonnepark gebruik maakt van een MS of HS-station waar ook één of meerdere windturbines op zijn aangesloten	✅
	Het zonnepark kan beschikken over een netinpassingsmogelijkheid ter plaatse van het onderstation aan de Hagedoornweg.	✓
9	De totale maatschappelijke kosten zijn geminimaliseerd, ook de sloopfase en de kosten ervan zijn in beeld.	✅
	RWE streeft naar een zo laag mogelijk kostenniveau.	✓
10	Een zonnepark is bij voorkeur niet gelegen op of naast een bedrijven-/industrieterrein met nog relatief veel onbenut en voor zon geschikt dakoppervlak	✅
	De benutting van daken in het glastuinbouwgebied de Koekoek is - vanwege de aard van de bebouwing aldaar - beperkt mogelijk, doch e.e.a. ligt buiten de verantwoordelijkheid van RWE.	✓

Ter toelichting:

Ad.1: Het Zonnepark Hagedoornweg betreft een initiatief, waarbij tevens aandacht is geschonken aan de landschappelijke inpassing, rekening houdend met de tijdelijkheid, de aanwezigheid van watergangen, de ligging ten opzichte van woongebieden en de lage ligging ten opzichte van de Hagedoornweg.

Ad.2: Aan die eis wordt voldaan door de samenwerking met Energiecoöperatie IJsseldelta. Een verklaring over die samenwerking is als **BIJLAGE 10** aan deze RO gekoppeld.

Ad.3: De Hagedoornweg behoort niet tot de hoofdinfrastructuur, maar zorgt via de Hagedoornweg wel voor een goede ontsluiting van het beoogde zonnepark.

Ad.4: Het Zonnepark Hagedoornweg ligt direct ten zuiden van het glastuinbouwgebied de Koekoek

Ad.5: Er is hier sprake van een initiatief met een eigen financieringsmodel, dat overigens zal voldoen aan criterium 2.

Ad.6: Zie Ad. 5.

Ad.7: Er is sprake van meervoudig ruimtegebruik, waarbij nadrukkelijk wordt gewezen op de ruimteverdeling: 80% van de beschikbare ruimte wordt benut voor de plaatsing van zonnepanelen en de overige 20% ruimte is bestemd voor de overige opgave, zoals kruidenrijk grasland (biodiversiteit). De ecologische meerwaarde wordt verder gevormd door de landschappelijke inpassing en de keuze voor drukdrainage, als maatregel tegen veenverbranding/bodemverlaging. Het verlies aan weidevogelleefgebied wordt volgens de geldende normen gecompenseerd (zie Bijlage 9). Een initieel gepland recreatief fietspad is geschrapt naar aanleiding van de procesparticipatie.

Ad.8: Momenteel beschikt één van de drie ontwikkelaars over een potentiële netaansluiting. Mogelijkheden tot cable-pooling worden onderzocht.

Ad.9: De drie ontwikkelaars streven naar een economisch verantwoorde ontwikkeling van hun eigen initiatief.

Ad.10: De beschikbare dakoppervlakte binnen het glastuinbouwgebied de Koekoek is relatief beperkt als gevolg van de soort bebouwing.

Gelet op het bovenstaande kan het beoogde Zonnepark Hagedoornweg in aanmerking komen voor planologische medewerking van de gemeente-(raad van) Kampen.

3.4.3 Compartimenteringsdijk IJsselmuiden – De Koekoek (2015)

Het programma IJssel-Vecht Delta richt zich in 3 lagen op verbetering van de waterveiligheid binnen dijkkring 10. De eerste laag betreft het op orde houden van primaire waterkeringen, de derde laag gaat over evacueren van het gebied.

De Visie en Uitvoeringsprogramma “Compartimenteringsdijk IJsselmuiden - De Koekoek” richt zich voor wat betreft de tweede laag op compartimentering in de Mastenbroekerpolder en betreft een visie op een compartimenteringsdijk die om de Koekoek en om IJsselmuiden is geprojecteerd. In november 2015 besloot de gemeente Kampen om actief in te zetten op realisatie van compartimenteringsoplossingen IJsselmuiden-Koekoek en Kampen-Noord, dit in combinatie met andere ontwikkelingen/opgaven. Hierbij gaat het dan om maatregelen tegen bodemdaling en veenverbranding.

3.4.4 Omgevingswet/Omgevingsvisie

De inwerkingtreding van de Omgevingswet wordt thans voorzien op 1 januari 2024. De eerdergenoemde structuurvisie uit 2009 wordt in zijn geheel vervangen door de omgevingsvisie “Het Kampen van nu”, waarvan het ontwerp in het voorjaar van 2022 ter visie is gelegd. In de overgang van de huidige wetgeving (Wet Ruimtelijke Ordening) naar de inwerkingtreding van de Omgevingswet wordt deze omgevingsvisie formeel nog vastgesteld als een “nieuwe structuurvisie”. Uiteraard wel zo opgesteld vanuit de geest en bedoeling van de Omgevingswet. In essentie blijft de omgevingsvisie net zoals de structuurvisie een gebiedsdekkende langetermijnvisie voor de hele fysieke leefomgeving en het grondgebied van de gemeente Kampen.

Twee belangrijke doelen van de Omgevingswet zijn:

- een integrale benadering van de fysieke leefomgeving in beleid;
- inzichtelijk beleid.

Om deze doelen te bereiken werkt de gemeente Kampen onder de Omgevingswet met één integrale omgevingsvisie in plaats van met veel sectorale beleidsvisies (nu zijn er nog meer dan 30). Om dit als organisatie ook daadwerkelijk te gaan doen, heeft de raad in 2019 besloten om geen aparte, sectorale beleidsnota's meer vast te stellen voor de fysieke leefomgeving. Vanaf nu werkt de gemeente Kampen met integrale bouwstenen die de omgevingsvisie continu gaan voeden. Geleerd is dat het proces van een bouwsteen altijd begint met een startnotitie i.c. beeldvorming over de doelen (opgave) en de wijze van participatie. Een bouwsteen eindigt met een raadsbesluit tot wijziging van de omgevingsvisie. Wat is een bouwsteen? Een bouwsteen is de voorbereiding van een herziening van de omgevingsvisie. Een bouwsteen start altijd met een thematische of gebiedsgerichte aanleiding/ strategische opgave. Daarna volgt een integraal en participatief proces waarin uiteindelijk de raad in stelling wordt gebracht om het kader voor de fysieke leefomgeving aan te vullen/aan te passen. Het eindresultaat van een bouwsteen

is een herziening van de omgevingsvisie. Dit heeft de concreet vorm van een soort “amendement”/“wijzigingen bijhouden” van de visie. Niet de visie als geheel staat dus steeds ter discussie, maar alleen de wijzigingen als gevolg van de bouwsteen.

3.4.6 Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan (2010)

Het Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan beoogt nieuwe ontwikkelingen op het gebied van infrastructuur met bestaande beleidskaders in één integraal kader samenvoegen.

De voorgenomen ontwikkeling betreft geen verkeer aantrekkende functie, zodat aanpassing van de bestaande infrastructuur niet aan de orde is.

3.4.7 Welstandsnota (2017)

Bouwwerken waarvoor een Omgevingsvergunning is vereist dienen te worden getoetst aan welstandseisen. De in 2017 herzien Welstandsnota kent evenwel geen specifieke criteria voor - in dit geval tijdelijke - bouwwerken als zonneparken, zonnepanelen en de draagconstructies. Vanwege die tijdelijkheid wordt geen welstandsadvies ingewonnen.

3.4.8 RES-directive

Het doel van de EU is de uitstoot van broeikasgassen in EU-landen te verminderen om zo andere landen te motiveren hetzelfde te doen. De RES-directive, ofwel de EU-richtlijn Hernieuwbare energie, verplicht lidstaten om met duurzame energie aan de slag te gaan. Eén van de doelstellingen van deze richtlijn was om tegen 2020 het aandeel van duurzame energie, waaronder zonne-energie, te verhogen tot 20% van het totale energieverbruik in de EU. Nederland heeft zich in het, september 2013, ondertekende Energieakkoord, gecommitteerd aan een toename van het aandeel hernieuwbare energieopwekking naar 14 procent in 2020 en 16 procent in 2023.

Inmiddels voert RVO beleid uit in opdracht van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat om in 2023 het aandeel duurzame energie inderdaad op 16% te krijgen. Dit gebeurt met financiering, implementatie, kennis en innovatie.

In juni 2019 heeft het kabinet het Klimaatakkoord gepresenteerd. Een van de afspraken daarin is dat in 2030 zeventig procent van alle elektriciteit duurzaam wordt opgewekt. Nederland is daarvoor verdeeld in 30 regio's, die elk een regionale energiestrategie (RES) maken.

De energietransitie is immers een bovenlokale opgave en landschappen houden niet op bij gemeentegrenzen. Samen moeten de RES regio's met plannen komen om opgeteld 35 teraWattuur aan energie op te wekken met windturbines en met zonnepanelen op daken en in zonneparken.

De RES is een regionale samenwerking van verschillende gemeentes, waterschappen en de provincie. Overijssel is verdeeld in twee RES'en: West-Overijssel en Twente. Kampen is onderdeel van de RES West-Overijssel. De RES West-Overijssel is een overlegorgaan, waarin naast de portefeuillehouders duurzaamheid van de aangesloten gemeenten ook het waterschap, de provincie, maatschappelijke organisaties en de netbeheerders deel uitmaken. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de eigen invulling van de energietransitie. De deelnemers stemmen in RES verband af, maar nemen geen besluiten. Die bevoegdheid ligt bij de afzonderlijke gemeenteraden.

De gemeenteraad van Kampen heeft op 1 juli 2021 ingestemd met de RES 1.0 van West-Overijssel

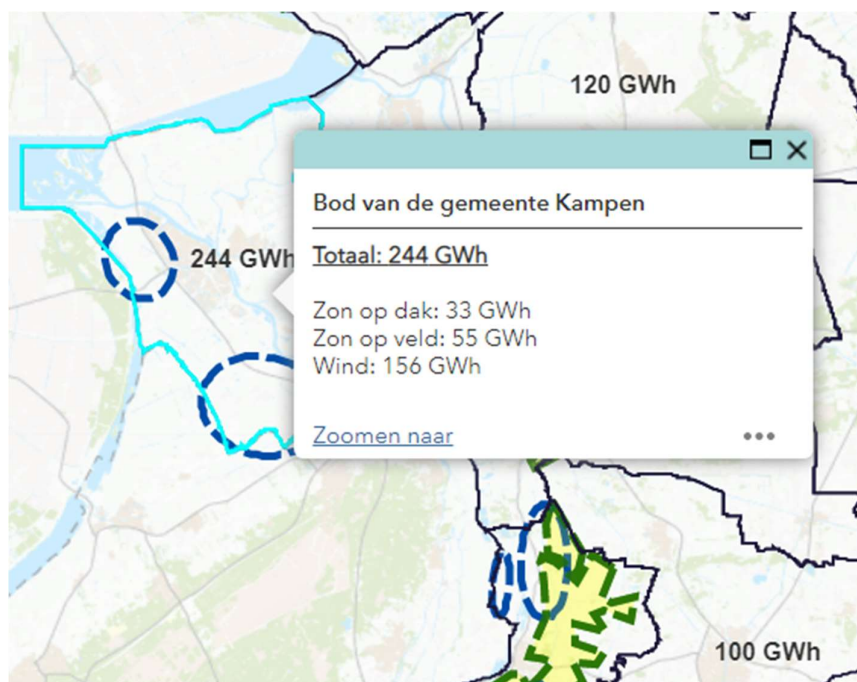
als resultaat van intensief overleg tussen elf gemeenteraden, Provinciale Staten, algemeen besturen van vier waterschappen, adviesgroep RES en diverse ontmoetingen met maatschappelijke organisaties. De RES 1.0 is ook het resultaat van bespreking en besluitvorming over het Hoofdpijnenakkoord. Met de RES 1.0 is een fundament gelegd onder de regionale samenwerking voor de bijdrage aan het Klimaatakkoord. Hiermee geven de bestuurlijke partners in de RES aan wat zij willen bijdragen aan de energietransitie en hoe ze in regionaal verband met inwoners en maatschappelijke organisaties willen samenwerken aan de realisatie van de doelstellingen. Die doelstellingen geven vorm aan de afspraken rond duurzame opwek en regionale warmtestructuur.

De RES 1.0 heeft het karakter van een beleidsdocument dat, al dan niet in samenhang met eerder vastgestelde beleidsdocumenten, richtinggevend is voor de verdere ontwikkeling van de energiestrategie. In de kern bestaat de RES 1.0 uit zes doelstellingen en zes afspraken. Deze worden in dit document uitgebreid beschreven in tekstblokken en in de diverse hoofdstukken voorzien van een onderbouwing. Samengevat komt het neer op het volgende:

1. Het bod van de RES West-Overijssel voor duurzame opwek van elektriciteit in 2030 bedraagt 1,826TWh waarbij wordt gestreefd naar een verhouding van 60% opwek door windenergie en 40% door zon.
2. Zoekgebieden en/of uitsluitingsgebieden zijn bestuurlijk vastgelegd of worden bestuurlijk vastgelegd uiterlijk bij de RES 2.0 zodat een goede verdeling naar HSMS-stations kan worden gecreëerd.
3. Op lokaal en sub-regionaal niveau wordt de ruimtelijke potentie in de regio verder uitgewerkt op basis van de ontwerpprincipes uit de concept-RES. Bij de RES 2.0 wordt de balans opgemaakt.
4. De maatschappelijke kosten van het netwerk worden beperkt door de 'knoppen' te hanteren voor meer wind, grotere clusters en redelijke afstanden tot aansluitpunten.
5. Voor de realisatie van windmolens en grootschalige zonneparken wordt gestreefd naar een gebiedsgerichte en grens-ontkennende aanpak.
6. Doelstelling is om minimaal 50% lokaal eigendom in de opwek door wind en grootschalig zon-op-veld te realiseren.

De gemeente Kampen heeft binnen de RES een bod neergelegd van 244 GWh, waarvan 55 GWh door "zon op veld" moet worden ingevuld.

Door de realisering van een 21 MWp-zonnepark in het tuinbouwgebied de Koekoekspolder is voorzien in de productie van ca. 19 GWh. Het Zonnepark Hagedoornweg zal een belangrijke bijdrage kunnen leveren aan de invulling van de resterende taakstelling van ca. 35 GWh, aangezien thans een groene

stroomproductie kan worden voorzien van ca. 12 GWh. Daarmee wordt dus deels voorzien in de resterende (gemeentelijke) taakstelling voor “zon op veld”. Het is bovendien aannemelijk om te veronderstellen, dat door de continue ontwikkeling van het nominale vermogen van zonnepanelen de gefaseerde realisering van het Zonnepark Hagedoornweg zal kunnen zorgen voor een iets hogere productie.

De voorziene productie van ca. 12 GWh. kan voorzien in de gemiddelde behoefte aan elektriciteit (ad. 3.500 kWh/jr) van ca. 3.525 huishoudens, waarmee door Zonnepark Hagedoornweg een belangrijke bijdrage zal worden geleverd aan de energietransitie binnen de gemeente Kampen.

3.5 Conclusie Beleid

Het beoogde zonnepark past weliswaar niet in het vigerende bestemmingsplan, maar voldoet onder bepaalde voorwaarden wel aan de (overige) beleidskaders op rijks-, provinciaal, regionaal en gemeentelijk niveau. De gemeente Kampen kan die voorwaarden enerzijds concretiseren in de Omgevingsvergunning, anderzijds in de met de resp. initiatiefnemers te sluiten “anterieure overeenkomst”.

Het plan geeft invulling aan de verduurzamingsopgave en wordt gerealiseerd in het buitengebied. Het (tijdelijk) benutten van agrarische grond voor de opwekking van duurzame energie past in principe binnen het provinciaal beleid. Daarbij wordt uitgegaan van een omgevingsvergunning met instandhoudingstermijn, waarbij de huidige agrarische bestemming behouden blijft. Hierdoor blijven deze gronden beschikbaar voor toekomstig agrarisch gebruik.

Van belang is ook dat het Zonnepark Hagedoornweg maatregelen kent om de bodemverlaging en veenverbranding in het gebied tegen te gaan.

2. PLANBESCHRIJVING

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de directe omgeving van het plangebied, wordt de huidige situatie weergegeven en wordt ingegaan op de voorgenomen ontwikkeling.

2.2 Beschrijving huidige situatie plangebied

Gebruik:

De beoogde locatie betreft cultuurgronden gelegen aan de Hagendoornweg te IJsselmuiden, net ten zuiden van het glastuingebied Hagedoornweg. Deze cultuurgronden zijn eigendom van de betrokken grondeigenaren. Aan de Hagendoornweg is grasland t.b.v. melkveehouderijen de dominante vorm van landgebruik. Dit grasland heeft in de praktijk bovendien een functie als “weidevogelleefgebied”.

Landschap:

De locatie is gelegen in de polder Mastenbroek. De polder kenmerkt zich door een open landschap met een grootschalige, rationele verkaveling. De Hagendoornweg kent een laanbeplanting als onderdeel van de landschappelijke inpassing/afscherming van de Koekoek.

De openheid van het landschap geldt als een helder vertrekpunt voor de landschappelijke inpassing van het beoogde zonnepark. Daartoe is door het adviesbureau ROM3D in opdracht van de drie initiatiefnemers een Landschapsplan opgesteld, teneinde een positief antwoord te kunnen geven op de vraag die is vastgelegd in Trede 2 van de Zonneladder:

- het zonnepark is op voorhand voorzien van landschappelijke elementen die een goede basis vinden in de bestaande omgeving.

Dat Landschapsplan wordt in Hoofdstuk 4 verder behandeld.

Bodemdalingsgebied:

Door de lage ligging van de Koekoekspolder ten opzichte van Mastenbroek is er in de randzone langs de Hagendoornweg sprake van een sterke wegzijging van het grondwater vanuit Mastenbroek naar de Koekoekspolder.

Bebouwing op een terp in de Mastenbroekerpolder.

Agrarische activiteit in de Mastenbroekerpolder

Daardoor is er veel kwel en ontstaat er ook verdroging van de venige ondergrond in de randzone, met als gevolg krimp en klink van het veenpakket en daling van het maaiveld. Omdat het waterpeil in de randzone in de loop der jaren is verlaagd is er ook sprake van (extra) wegzijging van grondwater vanuit de polder Mastenbroek naar de randzone resp. Koekoekspolder.

De wegzijging van grondwater naar Hagedoornweg – en dus ook van Mastenbroek naar de randzone/Koekoek – is sterker geworden na de ruilverkaveling in de jaren 70 van de vorige eeuw. Door het dichten van sloten en het vergroten van de percelen – met name in de randzone – is de krimp van het veenpakket versneld. De (o.a.) door het in het verleden dichten van sloten veroorzaakte peilverlagingen hebben in de jaren erna ertoe geleid dat in de randzone de drooglegging (verschil tussen oppervlaktewaterpeil en maaiveld) van de randzone zeer gering is geworden (0,10-0,20 m en zelfs op enkele plaatsen nihil), waardoor het gebruik van de percelen voor de functie landbouw onder druk komt c.q. is komen te staan. In het gebied is bij veel regen sprake van tijdelijke wateroverlast; in tijden van weinig neerslag is sprake van een watertekort als gevolg van wegzijging.

2.3 Het beoogde plan

2.3.1 Toekomstige situatie

Het beoogde zonnepark is gepland in een gebied dat te maken heeft met bodemdaling en veenverbranding. In de gezamenlijke opzet van de drie ontwikkelaars is de planvorming dan ook mede gebaseerd op de aanpak van die problematiek.

2.3.2 Maatregelen tegen bodemdaling en veenverbranding

In opdracht van de gemeente Kampen en met co-funding van de Rijksoverheid is er door advies- en ingenieursbureau Infram onderzoek gedaan naar mogelijke/noodzakelijke maatregelen met het oog op het behoud van het veenweidegebied Mastenbroek waarbij ook de andere doelstellingen/opgaven voor dit gebied kunnen worden meegenomen. In het onderzoek wordt de urgentie benoemd om de huidige problematiek (bodemdaling, veenverbranding) in het gebied aan te pakken, aangezien niets doen uiteindelijk zal leiden tot totale veenverbranding in de polder Mastenbroek. Om veenoxidatie (CO₂-uitstoot) en bodemdaling tegen te gaan zal de randzone vernat moeten worden. Infram heeft drie keer twee bouwstenen voor de randzone ontwikkeld om de bodemdaling en de veenoxidatie tegen te gaan.

De bouwstenen die Infram heeft ontwikkeld hebben als doel, door middel van hydrologische maatregelen, het remmen van de bodemdaling in de randzone. De volgende bouwstenen kunnen volgens het - inmiddels definitief uitgebrachte rapport van Infram ingezet worden:

- het toepassen van drukdrainage (ten behoeve van het continueren van het huidige agrarische gebruik en/of het toevoegen van nieuwe functie(s) (1a en 1b);
- het vernatten van het gebied door de aanleg van een fijnmazig of intensief slotenpatroon (ten behoeve van een aquatisch landschap, natuur of een recreatief gebruikslandschap)(2a en 2b); en
- het vernatten van de randzone door middel van open water (ten behoeve van natuurontwikkeling of stedelijk open water) (3a en 3b).

De effecten van de bouwstenen zijn door Infram getoetst op effectiviteit van de bodemdaling, veenbesparing, CO₂-uitstoot en de kosten en baten en weergegeven in de betreffende rapportage. De verschillende bouwstenen hebben voor- en nadelen en bestuurlijk zal er een scenario, dat mogelijk een combinatie van genoemde bouwstenen is, voor de gehele randzone moeten worden gemaakt.

Het door Infram uitgebrachte rapport maakt als **BIJLAGE 6** onderdeel uit van deze Ruimtelijke Onderbouwing. De Infram-rapportage stelt de overheden feitelijk voor (een) keuze(n) uit een drietal scenario's met elk een A-variant (met nadruk op natuur en agrarisch gebruik) en een B-variant (met nadruk op stedelijke, nieuwe functies:

- Scenario 1A - 1B: Drukdrainage;
- Scenario 2A - 2B: Sloten & waterpeil;
- Scenario 3A - 3B: Open water

2.3.3 Zonnepark en een "no regret"- scenario

Het projectgebied is in het kader van het RES-bod door de gemeente Kampen daadwerkelijk benoemd als gebied dat geschikt is voor zonneparken. Duidelijk is inmiddels dat de "Infram-optie" 3B (onderwaterzetting) niet op korte termijn realiseerbaar is, aangezien die maatregel een uitgebreid nader onderzoek vergt. Dat onderzoek moet zich immers richten op de gehele polder en zal rekening moeten houden met andere opgaven, zoals meerlaagsveiligheid (compartimentering), waterberging, zoetwatervoorziening, intensivering glastuinbouw etc. Een tijdelijk zonnepark zou de uitvoering van dat scenario dus niet persé in de weg staan,

Met de opdracht om te komen tot een "no regret-oplossing" is door RWE - met verwijzing naar het Infram-rapport - opdracht gegeven tot het opstellen van een Waterhuishoudkundig Plan (WHP).

Het door Fugro opgestelde WHP met kenmerk 6423-234396-RO1 maakt als **BIJLAGE 5c** onderdeel uit van deze Ruimtelijke Onderbouwing. De integrale tekst van het WHP dient hier als ingevoegd te worden beschouwd. Kort samengevat:

"Aan de Hagedoornweg 1 (zuidzijde van de Hagedoornweg) ten oosten van IJsselmuiden wordt een zonnepark ontwikkeld. In de bestaande situatie is het terrein grasland bestemd voor agrarische gebruik. De projectlocatie is gelegen in de Mastenbroekerpolder en ligt nabij de

laaggelegen Koekoekspolder, die ten noorden van de Hagedoornweg is gelegen. Binnen de ruimtelijke ontwikkeling wordt het gebied waarin de projectlocatie is gelegen ook aangeduid als Randzone Koekoekspolder. In deze rapportage wordt voor de ligging van de projectlocatie verwezen naar Randzone Koekoekspolder. De omvang van de projectlocatie bedraagt ca. 11 hectare.

RWE wil de bodemdaling in het gebied tegen gaan door onderwaterdrainage aan te brengen. De drainagebuizen met een h.o.h.-afstand van ca. 5,5 m worden onder het oppervlaktewaterpeil aangelegd en via een verzamelleiding met het oppervlaktewater verbonden. In droge perioden stroomt vanaf de watergang water door het systeem de bodem in, in natte perioden stroomt het water in de tegengestelde richting. Door de aanvoer van water wordt de grondwaterstand in de veengrond op peil gehouden en zo de bodemdaling als gevolg van veenoxidatie beperkt. Het streefpeil van de drainage is gelijk aan het oppervlaktewaterpeil, NAP -1,95 m. Door het toepassen van dit streefpeil kunnen de delen die lager dan NAP -1,95 m liggen tot dit niveau inunderen (ca. 20%), de delen die lager dan NAP -1,95 m zijn gelegen zijn weergegeven in Figuur 2-3. Dit is met name in het noordelijke perceel het geval. Het daadwerkelijke optreden van inundatie en de diepte is o.a. afhankelijk van de waterremmende werking van de aanwezige klei en veenlaag. In de toekomstige situatie is de watervraag mogelijk hoger dan in de huidige situatie. Om hierin te voorzien wordt er kwelwater vanaf de Koekoekspolder terug gepompt de watergangen van de Mastenbroekerpolder in.

Om aan de eisen van het waterschap en de gemeente te voldoen dienen de volgende aandachtspunten in het ontwerp te worden meegenomen:

- *Het ontwerp dient rekening te houden met het bergen van een maartgevende bui van 1x per 100 jaar +10% (111 mm);*
- *Om in droge perioden in voldoende water te voorzien kan er een leiding onder de kering naar de Koekoekspolder worden aangebracht. Door deze leiding kan kwelwater uit de Koekoekspolder (eventueel toekomstige kwelsloot) worden gepompt;*
- *De afstroom van de percelen mag maximaal 1,6 l/s/ha zijn, door het plaatsen van zonnepanelen neemt het aandeel verhard oppervlak niet toe;*
- *Het onderhoudspad langs de watergang die de percelen scheidt dient te allen tijde voor rijdend onderhoud beschikbaar te zijn (minimaal 5 m breed);*
- *Bij de keuze van de materialen dient er gekozen te worden voor materialen die niet of minimaal uitlogen.*

Daarnaast dient er in het ontwerp van het zonnepark rekening te worden gehouden met:

- *Een (grond)waterstand op de percelen die tot enkele decimeters boven maaiveld kan stijgen. Bebouwing (o.a. trafo-stations) dienen boven de verwachte hoge waterstand te worden aangelegd of tot op dat niveau waterdicht te zijn;*
- *Om de landschappelijke waarde van het gebied te behouden is er vanuit de gemeente Kampen een verbod op graven/vergraven van grond;*
- *De status van de waterkering aan de noordzijde is onduidelijk, hoogstwaarschijnlijk is dit een overige waterkering en dient er voor werkzaamheden binnen 20 m vanuit de hart van de kering (beschermingszone A) een vergunning te worden aangevraagd. Aanbevolen wordt de status en restricties van de kering schriftelijk bij WDOOD na te vragen. “*

In het door initiatiefnemer RWE beoogde zonnepark wordt dus in elk geval een drukdrainagesysteem aangelegd en onderhouden. Deze “no regret-oplossing” faciliteert de op korte termijn te nemen maatregelen tegen verdergaande veenoxidatie en bodemdaling, terwijl andere keuzes voor het gebied in de toekomst mogelijk blijven.

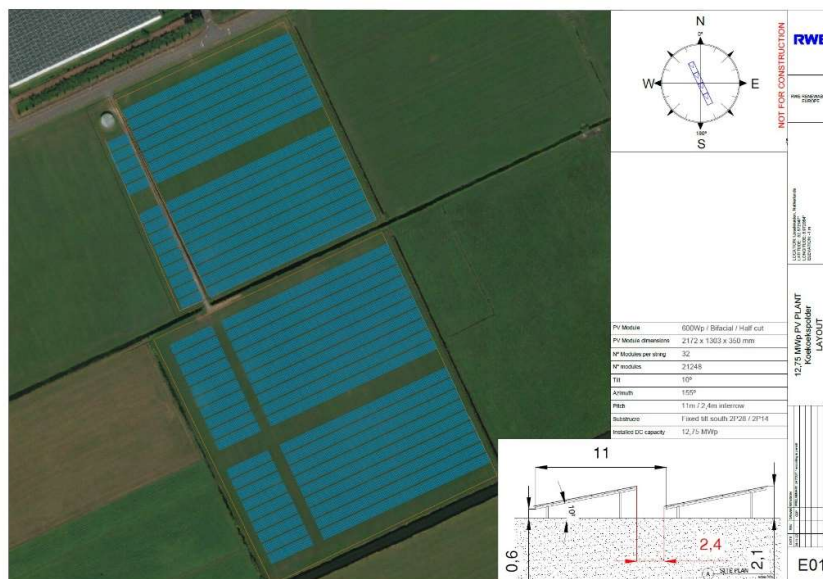
2.3.4 Lay-out Zonnepark Hagedoornweg

Op de bijna 11 ha voor RWE beschikbare grond wordt een zonnepanelenproject voorzien met een nominale omvang van ca. 13 MWp¹. Een deel van de oppervlakte is beschikbaar voor de landschappelijke inpassing en de toegang naar het zonnepark. Dat project heeft een voorziene productie van ca. 12 GWh, waarmee wordt voorzien in de gemiddelde behoefte aan elektriciteit (ad. 3.500 kWh/jr) van ca. 3.525 huishoudens.

Daarmee wordt een belangrijke bijdrage geleverd aan de energietransitie binnen de gemeente Kampen.

Het Zonnepark Hagedoornweg heeft op basis van het initiatief, het gevoerde overleg met de omgeving en het streven naar de “no regret-oplossing” de hieronder weergegeven lay-out verkregen.

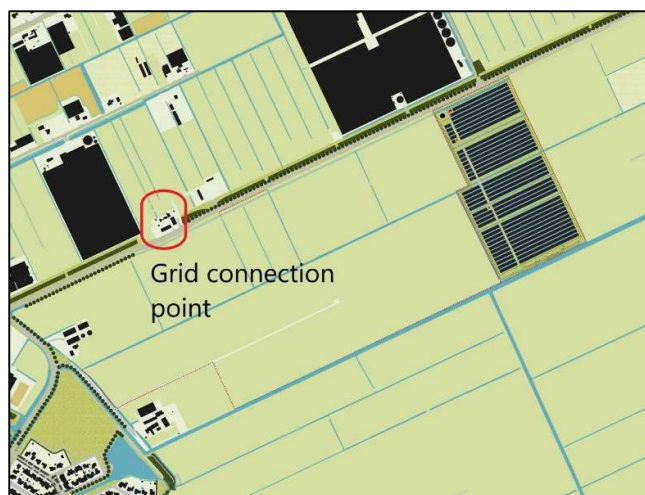
De huidige lay-out is afgestemd op de initieel gekozen “no regret-oplossing” (drukdrainage in combinatie met buffer zones).

In de lay-out van het beoogde project zijn de volgende functies binnen de projectlocatie te onderscheiden:

- de bestaande mestsilo aan de Hagedoornweg (de “stip” aan de noordzijde van het plan);
- de rijen draagconstructies met daarop de zonnepanelen (indicatief)
- trafo's en Netkoppelstation (plaatsing voorsnog indicatief)
- de ruimtereserveringen voor de initieel beoogde aanleg van extra sloten. Die aanleg is inmiddels niet meer aan de orde. De gereserveerde grond zal daarom worden benut voor de plaatsing van zonnepanelen of voor bufferzones.
- het aangelegde passieve drukdrainage systeem

¹ In deze RO zijn alle verwijzingen naar opgesteld vermogen (bijv. MWp) en productie (bijv. kWh/jr en GWh) indicatief en gebaseerd op de huidige stand van de techniek. De RO en de gebruikte lay-outtekeningen zijn op dit onderdeel derhalve indicatief. Indien het uiteindelijk gerealiseerde opgestelde vermogen hoger is dan in deze RO indicatief vermeld, is er sprake van een ‘ondergeschikte wijziging’. Wijziging van het uiteindelijk opgestelde vermogen en/of productie past binnen de verleende omgevingsvergunning voor het planologisch strijdige gebruik (m.n. uitgangspunten ruimtelijke onderbouwing). Het ruimtelijke aspect van meer zonnepanelen en/of opgesteld vermogen is niet relevant. Een ander type zonnepaneel binnen de bandbreedte van de afmetingen en de kleurstellingen van de vergunde technische installatie is derhalve toegestaan.

Overigens is RWE inmiddels wel in gesprek met partijen om tot een betere benutting van de beschikbare netcapaciteit te geraken. Daarbij wordt uitdrukkelijk gekeken naar een combinatie met een lokale wkk-installatie. Die installatie heeft als voordeel dat het productiepatroon kan worden aangepast, waardoor het vermogen flexibel kan worden geleverd. Net als een wkk-installatie produceert een zonnepark niet constant energie. De theoretische capaciteit van een aansluiting wordt dus nooit behaald, terwijl er wel voor 100% infrastructuur aangelegd worden door de netbeheerder om de piekbelasting aan te kunnen. Over een jaar genomen geldt dat door een wkk ongeveer 40% -50% van de theoretische capaciteit wordt benut. Voor een zonnepark is dat ongeveer 10%. Deze percentages refereren aan de vollasturen van de beide installaties

2.3.6 Benodigde vergunningen

De benodigde vergunningen voor resp. Zonnepark Hagedoornweg I, II en III zullen separaat worden aangevraagd. In onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van de benodigde vergunningen voor de uitvoering van elk zonnepark..

Procedure	Omschrijving
Omgevingsvergunning	Bouwen Het bouwen van de draagconstructies voor de zonnepanelen, het hekwerk en het netkoppelstation is in strijd met het vigerende bestemmingsplan. Gebruik Het beoogde gebruik als zonnepark is eveneens in strijd met het vigerende bestemmingsplan. Aanleg Voor het aanbrengen van oppervlakteverhardingen en de graafwerkzaamheden voor de aanleg van de drainagebuizen geldt een vergunningvereiste op grond van het bestemmingsplan.
Wet natuurbescherming2	Gebieds- en soortenbescherming (Flora & Fauna) In verband met het feit dat het beoogde zonnepark een nieuwe activiteit betreft in aangewezen weidevogelleefgebied is een Prov. ontheffing noodzakelijk. Voor de verkrijging van die ontheffing dient het Weidevogelcompensatie-voorstel van RWE door gemeente en provincie te worden geaccordeerd.
Waterwet3	Activiteiten in zone van een waterstaatswerk Blijkens een digitaal ingevulde watertoets is sprake van enkele Watervergunning-plichtige activiteiten. Die betreffende aanvragen zijn/ worden separaat van de aanvraag

omgevingsvergunning ingediend. Op basis van het WHP (bijlage 5c), kan ook deze vergunningsaanvraag volledig worden gemaakt en worden voorgelegd.

Opmerkingen:

¹⁾ = Volgens de huidige provinciale regelgeving is het niet de bedoeling om zonneparken definitief als zodanig te bestemmen, dus een bestemmingswijziging is vooralsnog niet aan de orde. In plaats daarvan dient sprake te zijn van een Omgevingsvergunning met een instandhoudingstermijn

- Deze Ruimtelijke Onderbouwing is dan ook opgesteld als argumentatie voor de afwijking van het vigerende bestemmingsplan door middel van een via de zgn. uitgebreide ((Wabo-)procedure af te geven Omgevingsvergunning met een instandhoudingstermijn, welke termijn zou moeten ingaan op de "C.O.D.", de Commercial Operations Date, zijnde de dag waarop het zonnepark bedrijfsklaar is opgeleverd en de opgewekte stroom aan het net gaat leveren. De instandhouding betreft immers de bouwwerken, niet de omgevingsvergunning.

N.B. : Om voor het project een aanvraag te kunnen indienen op grond van de Stimuleringsregeling Duurzame Energieproductie (thans: "SDE++") moet initiatiefnemer de beschikking hebben over een verleende Omgevingsvergunning. Het SDE++ 2022-loket zal - blijkens de Kamerbief d.d. 3 december 2021 van demissionair Staatssecretaris uiterlijk in juli 2022 worden opengesteld, waarschijnlijk tot **eind september 2022**,

- Initiatiefnemers streven er naar - mede vanwege de dalende basisbedragen in de SDE++ regeling - om van die gelegenheid gebruik te maken. De medewerking van het college van B&W resp. de gemeenteraad van de gemeente Kampen om tot tijdige verlening van de Omgevingsvergunning te komen wordt dan ook bijzonder gewaardeerd.

²⁾ = Afhankelijk van de conclusies van de in het volgende hoofdstuk te behandelen Quick scan Wet natuurbescherming zal mogelijk sprake zijn van een vereiste ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming. Voor het verlenen van een dergelijke ontheffing is het college van Gedeputeerde Staten van de provincie Overijssel bevoegd gezag.

³⁾ = Naar aanleiding van het tussen initiatiefnemer en het waterschap gevoerde vooroverleg, heeft WDO Delta op 21 december 2021 de volgende melding aan initiatiefnemer gedaan:

"Voor welke handelingen een watervergunning of melding nodig is, is beschreven in onze Keur, met Algemene Regels en Beleid, die te vinden is op onze website wdodelta.nl (Vergunning of melding | Waterschap Drents Overijsselse Delta).

Onder handelingen worden onder andere bedoeld:

- *Werkzaamheden of handelingen in de zone waterstaatswerk (waterkering of watergang) en de bijhorende beschermingszones.*
- *Aanleg van oppervlaktewaterlichamen, kunstwerken en drainage.*
- *Veranderingen in het gebied die een effect hebben op de peilen van grond- en/of oppervlaktewater of anderszins een effect hebben op het watersysteem.*

De aanleg van een zonnepark op de percelen langs de Hagedoornweg zal daarom, naar verwachting, watervergunning-plichtig zijn. Indien u maatregelen treft die voortvloeien uit de randvoorwaarden die de gemeente Kampen stelt aan de aanleg van het zonnepark, en deze maatregelen hebben een effect op de peilen in en rondom de zone langs de Hagedoornweg, bent u eveneens vergunning plichtig.

Het waterschap adviseert u rekening te houden met waar de verantwoordelijkheden liggen en met de risico's die verbonden zijn aan deze locaties."

In verband met de strijdigheid met het vigerende bestemmingsplan kan voor het zonnepark alleen omgevingsvergunning worden verleend met toepassing van de zgn. uitgebreide Wabo-procedure, aangezien de Provincie Overijssel heeft bepaald dat voor zonneparken geen bestemmingsplanwijzigingsprocedure dient te worden gevolgd, teneinde de tijdelijkheid van zo'n zonnepark te garanderen.

De te verlenen omgevingsvergunning zal daarom worden gekoppeld aan een instandhoudingstermijn.. Met het oog op de noodzakelijke omgevingsvergunning volgt hier een korte beschrijving van de vergunningplichtige elementen, waarbij sprake is van bouwwerken en van werken, geen bouwwerken zijnde.

2.3.7 Bouwkundige elementen

Hieronder worden de te realiseren bouwkundige elementen opgesomd en geïllustreerd aan de hand van de onderstaande technische tekening van Zonnepark Hagedoornweg (RWE), die dus gebaseerd is op het "no regret-scenario" als eerder beschreven.

Hekwerk:

Voor zover het zonnepark volgens verzekeringscriteria niet afdoende wordt begrensd door water zal sprake moeten zijn van een hekwerk (bijlage 1g) rondom het zonnepark. Dit enerzijds uit veiligheidsoverwegingen, anderzijds ook om diefstal te voorkomen. Waar het projectgebied begrensd wordt door (brede) sloten kunnen hekwerken mogelijk - in overleg met de verzekeraar - hier en daar achterwege blijven. Het hekwerk ten zuiden van het park wordt dan ook achterwege gelaten. Het gaashekwerk rond het zonnepark zal een hoogte hebben van 2.00 m bij het noordelijke perceel, en 1.00 meter bij het zuidelijke perceel. De toegangspoort van Zonnepark Hagedoornweg bevindt zich aan de Hagedoornweg ter plaatse van de bestaande silo over de betonweg.

Draagconstructies voor de zonnepanelen

De draagconstructies voor de zonnepanelen worden uitgevoerd als "tafels", waarop 4 rijen zonnepanelen "portrait" worden geplaatst. De tafels hebben een "tilt" (hellingspercentage) van 11%. De poten van de tafels worden de grond in getrild.

De onderkant van de onderste rij zonnepanelen wordt op plm. 0,80 m boven maaiveld aangebracht, de bovenkant van de bovenste rij zonnepanelen komt op plm. 2,10 m boven het maaiveld. Aangezien het maaiveld ter plaatse aanzienlijk lager ligt dan de Hagedoornweg zal de bovenkant van de bovenste rij zonnepanelen niet meer dan ca. 0,60 m boven het peil van de weg uitkomen.

Tussen de tafels worden stroken van ca. 2,40 m vrijgehouden. Een rij tafels met een vrije strook beslaat ca. 11.00 m. Binnen die strook worden drainagebuizen aangelegd

Vooralsnog wordt uitgegaan van zonnepanelen met een nominaal vermogen van 600 Wp, met afmetingen van 2,172 x 1,303 x 0,035 m.

Trafo's en Netkoppelingstation:

Op het zonnepark worden - hangend onder de tafels - omvormers gemonteerd, die de opgewekte gelijkstroom omzetten in wisselstroom, waarna die stroom naar enkele (kleine) trafostations wordt geleid, en van daar uit naar het Netkoppelstation.

Elk van die trafo's zal geen grotere hoogte hebben dan 3,00 m en geen grotere oppervlakte dan 15,00 m². Op grond van het bepaalde in artikel 2, sub 18.a van Bijlage II van het Besluit omgevingsrecht (Bor) vallen dergelijke bouwwerken in de categorie gevallen waarin voor bouwactiviteiten en planologische gebruiksactiviteiten geen omgevingsvergunning is vereist.

De trafo's staan indicatief aangegeven in **BIJLAGE Ic**.

Het Netkoppelstation (=inkoopstation) is het deel waar de elektriciteit wordt geleverd aan Enexis.

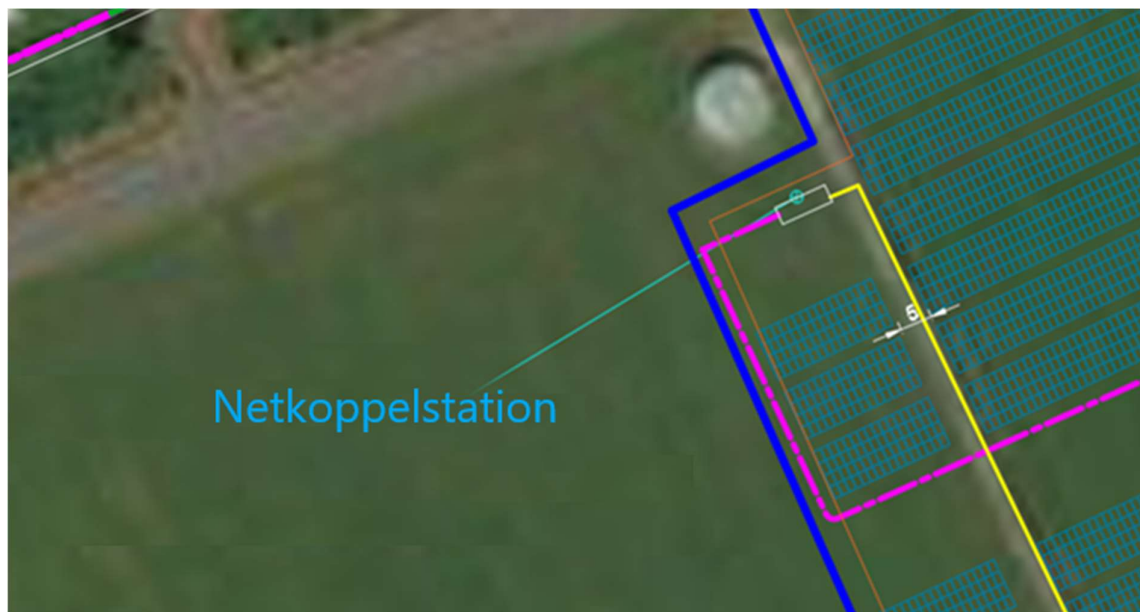
Het station wordt gesitueerd direct achter de huidige mest silo (zoals aangegeven in de afbeelding hieronder)

, in het open karakter van de omgeving zo veel als mogelijk te ontzien.

De mest silo heeft een hoogte (+ 1.04 NAP tov -1,95 m) van ca 3 meter. Met een hoogte van 3,6 meter wordt het Netkoppelstation ca 60 cm hoger dan de mest silo. Tevens wordt het Netkoppelstation parallel aan de Hagedoornweg geplaatst. De mest silo heeft een diameter van ca 12 meter, waardoor de Netkoppelstation in zijn geheel achter de silo staat.

Het beoogde Netkoppelstation heeft een lengte van ca. 9,5 m en een breedte van ca. 3.3 m.

Het Netkoppelstation staan indicatief aangegeven in **BIJLAGE Id**.

2.3.8 Werken en werkzaamheden, geen bouwwerken zijnde

Voor het uitvoeren van bepaalde werken, geen gebouwen zijnde geldt een vergunningvereiste. Dat geldt voor het aanbrengen van beplantingen en het aanbrengen van verhardingen c.q. een inrit.

Beplantingen

Voor de diverse scenario's met betrekking tot de landschappelijke inpassing van de resp. zonneparken wordt verwezen naar het Landschapsplan.

Inrit

De bestaande inrit vanaf de Hagedoornweg wordt voor Zonnepark Hagedoornweg uiteraard benut.

Verhardingen

Het bestaande servicepad langs de mest silo zal naar het zuiden worden doorgetrokken over een lengte van ca. 250 m en met een breedte van 6 m. De toe te voegen verharding (ca. 1.500 m²) zal bestaan uit half-open verharding, in de vorm van graskeien, grind of vergelijkbaar materiaal.

Graafwerkzaamheden

De graafwerkzaamheden voor het aanbrengen van de drainagebuizen is omgevingsvergunningplichtig. Voor de goede orde wordt benadrukt dat initiatiefnemer in de lay-out rekening houdt met het aanbrengen van drainagebuizen (vergunning-plichtig op grond van de Waterwet).

4. WAARDENTOETS

4.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt de impact van het initiatief op de verschillende waarden beschreven. Het gaat daarbij om landschappelijke waarden, natuurwaarden, archeologie en water. Er wordt beschreven wat er is onderzocht en welke resultaten hieruit zijn voortgekomen. Vervolgens worden conclusies getrokken met betrekking tot de beoogde ontwikkeling.

4.2 Landschapsanalyse en Landschapsplan

De Mastenbroekpolder, waarin het plangebied voor het zonnepark zich bevindt, is één van de oudste polders van Nederland. Voor de ontginning in de Middeleeuwen lag er een dik veenpakket op een laag klei. Van oorsprong lag de polder vrij hoog, maar door inklinking van het veen is het maaiveldniveau sterk gedaald. Door de (her)inpoldering en ontwatering van de Hagedoornweg (in feite een polder in de polder) vond in de 20e eeuw nog extra klink plaats.

Het plangebied ligt ten zuiden van glastuinbouwgebied de Koekoek. De percelen zelf vallen binnen de Mastenbroekpolder en maken onderdeel uit van de grootschalige veenweide ontginning. Het gebied wordt in strategische plannen als de 'randzone' tussen het glastuinbouw gebied en de polder aangeduid. Bebouwing ligt in de dorpskernen of langs de lange rechte ontginningswegen. Het gebied is open en weids, wat een landschappelijke kwaliteit van het gebied is. De kavels binnen het plangebied worden voornamelijk gebruikt voor beweiding.

Het plangebied is op uiteenlopende manieren begrensd. Direct ten noorden ligt de Hagedoornweg met daarachter het glastuinbouwgebied de Koekoek. Dit gebied is grotendeels omzoomd met opgaande beplanting. Langs een deel van de Hagedoornweg staat een dubbele en later enkele bomenrij. De zuidzijde wordt begrensd door een sloot. Aan de westzijde ligt de Veilingweg met daarachter woonwijken van IJsselmuiden; ten zuidwesten van het plangebied ligt de woonwijk Oosterholt Noord. De oostzijde kent geen duidelijke visuele grens, er ligt een smalle afwateringsloot, met opvolgend andere landbouwgronden. Verder ten oosten ligt de Bisschopwetering, waaraan meerdere agrarische bedrijven gevestigd zijn.

In opdracht van initiatiefnemers is door ROM3D een ontwerp van een Landschapsplan opgesteld waarin wordt aangegeven hoe de ontwikkeling van Zonnepark Hagedoornweg in het bestaande landschap ingepast kan worden, daarbij rekening houdend met de klimaatdoelstelling, de "no regret-oplossing" (voor de bodemdalings- c.q. veenoxidatie-problematiek), de biodiversiteit, dubbelgebruik en volksgezondheid. Dat ontwerp is in het kader van de procesparticipatie ter discussie gesteld, waarna de nodige aanpassingen zijn aangebracht om tot het definitieve plan te komen.

Het Landschapsplan maakt als **BIJLAGE 4** onderdeel uit van deze Ruimtelijke Onderbouwing. Het hoofdstuk "5. Visie & concept" van het Landschapsplan vermeldt het volgende:

Vanuit de analyse, onderzoeken en beleidskaders is een visie voor het ontwerp van het zonnepark opgesteld. Deze visie sluit aan bij de benoemde kernkwaliteiten van Mastenbroekpolder als onderdeel van het Nationaal Landschap IJsseldelta. Daarnaast sluit de visie aan bij de specifieke situatie van het plangebied, namelijk dat het gebied zich bevindt in de randzone van de Mastenbroekpolder. De toekomstige invulling van de randzone is nog niet bestuurlijk bepaald, daarom gaat deze visie uit van een tijdelijke landschappelijke inpassing van het zonnepark. In het ontwerp wordt ingezet op monofunctionele zonnevelden op agrarische gronden, primair gericht op het produceren van duurzame energie (zonneladder trede 3).

Het landschapsinrichtingsplan voor dit zonnepark sluit aan op de kernwaarden van het Nationaal Landschap IJsseldelta en op de randvoorwaarden genoemd in de Bouwsteen Energie Omgevingsvisie.

De volgende uitgangspunten zijn gehanteerd voor het landschapson ontwerp:

- Open zicht over polder Mastenbroek behouden.
- Inspelen op het rationeel slotenpatroon van Mastenbroek.
- Meervoudig ruimtegebruik mogelijk maken met bijvoorbeeld waterberging, veeteelt of biodiversiteit.
- Extra ruimte vrijhouden tussen de Hagedoornweg en het zonneveld voor eventuele watergang en/of drukdrainage om kwel, bodemdaling en veenoxidatie te verminderen.
- Biodiversiteit op het gehele terrein van het zonnepark stimuleren.
- Creëren van een brede omranding van het zonneveld die aansluit bij het waterpatroon van de omgeving.

- *Ecologische ontwikkeling langs watergangen bevorderen.*
- *Het plangebied zal bestaan uit hooguit 80% ruimte voor zonnepanelen en 20% ruimte voor water en groen, waarbij de bedekkingsgraad van de zonnepanelen maximaal 2/3 deel van het terrein is om een gezonde bodemontwikkeling te garanderen.*

Thans wordt kort ingegaan op de beplantingselementen en het bijhorende beheer van het zonnepark. De landschappelijke inpassing van het Zonnepark Hagedoornweg zal voornamelijk geschieden door middel van natuurlijk groeiende rietkragen, zonder daarbij de functionele waarde van de sloten aan te tasten.

Voor de goede orde dient te worden gesteld dat voor het realiseren van de natuurlijke oever aan de zuidelijke plangrens geen graafwerkzaamheden zullen worden uitgevoerd. De oevers worden nl. niet aangelegd, maar de natuur moet zich daar zelf kunnen ontwikkelen.

Voor wat betreft het beheer wordt verwezen naar het gestelde in het Landschapsplan.

4.3 Natuurwaarden

4.3.1 Wet natuurbescherming

Op 1 januari 2017 traden de Wet natuurbescherming (Wnb) en de daarop gebaseerde uitvoeringsregelgeving in werking, ter vervanging van de Natuurbeschermingswet 1998, de Flora- en faunawet en de Boswet en de daarop gebaseerde uitvoeringsregelgeving. De Wnb regelt zowel de gebiedsbescherming en de bescherming van bossen en houtopstanden, als ook de soortenbescherming flora & fauna.

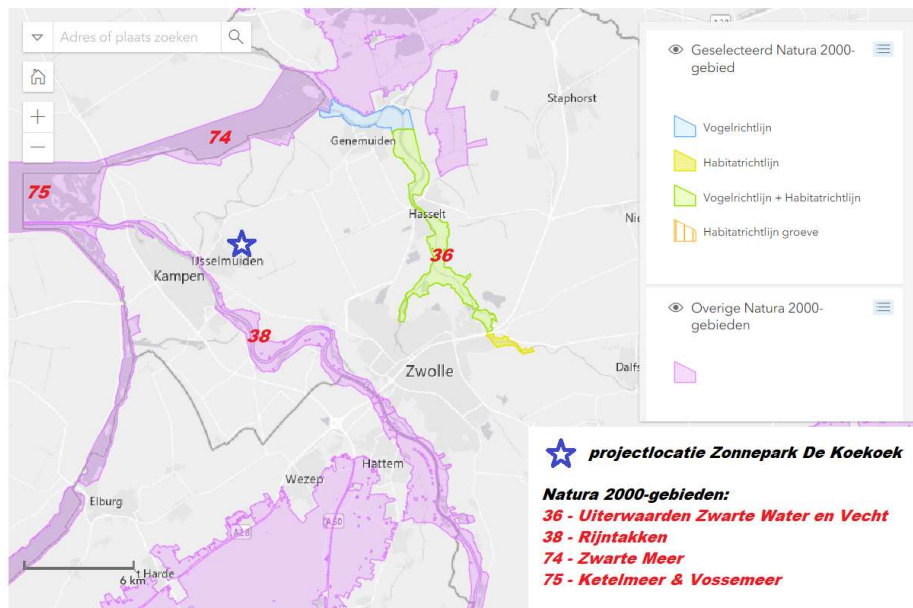
4.3.2 Gebiedsbescherming

Het plangebied behoort niet tot het Natuurnetwerk Nederland of Natura 2000-gebied. Vanwege de ligging buiten het Natuurnetwerk Nederland hoeft voorgenomen initiatief niet getoetst te worden aan beleidsregels t.a.v. de bescherming van het Natuurnetwerk Nederland.

Wel dient te worden nagegaan of het project qua stikstofdepositie gevolgen heeft op nabijgelegen Natura 2000-gebieden. Vanuit het Programma Aanpak Stikstof (PAS) werkte Nederland aan maatregelen om de uitstoot van stikstof te verminderen. De Raad van State (RvS) heeft op 29 mei 2019 echter geoordeeld dat het PAS onvoldoende is onderbouwd om vergunningen voor nieuwe (of bestaande) activiteiten die stikstof uitstoten te beoordelen. Dit betekent dat 'toestemming *vooruitlopend* op toekomstige positieve gevolgen van maatregelen voor beschermde natuurgebieden, in strijd is met Europese natuurwetgeving. De uitspraak betekent voor gemeenten specifiek dat (bouw)projecten door heel Nederland op losse schroeven komen te staan.

Een zonnepark in bedrijf levert evenwel geen stikstofdepositie op. In de bouwfase is echter tijdelijk sprake van (zwaar) verkeer van en naar de projectlocatie, alsmede van enig verkeer op de projectlocatie. Rondom de projectlocatie is sprake van de navolgende Natura 2000-gebieden:

- 36 - Uiterwaarden Zwarte Water en Vecht (op ca. 7,5 km afstand);
- 38 - Rijntakken (op ca. 2,5 km);
- 74 - Zwarte Meer (op ca. 5,5 km) en
- 75 - Ketelmeer & Vossemeer (op ca. 9 km).

De consequenties van de stikstofproductie voor een nabijgelegen Natura-2000 gebieden als gevolg van de extra verkeersbewegingen tijdens de bouwphase kunnen door middel van een Aerijs-berekening in beeld worden gebracht. Op basis van het voorliggende plan is een inschatting gemaakt van de uitstoot rond de projectlocatie Zonnepark Hagedoornweg (RWE). Op basis van de theoretische uitstoot kan een berekening worden gemaakt wat de maximale uitstoot mag zijn. De AERIJS-berekening (**BIJLAGE 7**), kan vervolgens worden gebruikt om specificaties te geven op de uitstoot van de te gebruiken machines en eventuele elektrische machines en/of apparatuur om te kunnen garanderen dat de uitstoot onder het maximum blijft. Waaruit de conclusie kan worden getrokken dat er door het Project ook tijdens de bouwphase geen stikstofdepositie op het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied (in dit geval : 38 - Rijntakken) zal plaatsvinden.

4.3.3 Quicksan Natuurwaarden

In opdracht van initiatiefnemers is door Natuurbank Overijssel een quickscan opgesteld, met als doel in te schatten of er op de onderzoekslocatie planten- en diersoorten aanwezig of te verwachten zijn die volgens de Wet natuurbescherming (Wnb) een beschermde status hebben en die mogelijk negatieve invloed kunnen ondervinden door de voorgenomen ingreep. De conclusies uit de quickscan gelden voor het projectgebied inclusief de invloedssfeer van 200 m daaromheen waar het gaat om vogels.

Tevens is beoordeeld of de voorgenomen ingreep invloed kan hebben op Natura 2000-gebieden, op door de Wnb beschermde houtopstanden, of op gebieden die onderdeel zijn van het NatuurNetwerk Nederland. De quickscan maakt als **BIJLAGE 3a** onderdeel uit van deze Ruimtelijke Onderbouwing en geeft de volgende eindconclusies en aanbevelingen :

“Er zijn plannen voor de realisatie van een zonnepark aan de Hagedoornweg (ongenummerd) te IJsselmuiden, gemeente Kampen. Omdat overtreding van de wet- en regelgeving voor beschermde soorten en gebieden op voorhand niet uitgesloten kan worden, is Natuurbank Overijssel gevraagd om de wettelijke consequenties van de voorgenomen activiteiten in het kader van de Wet natuurbescherming, Natura 2000 en Natuurnetwerk Nederland in beeld te brengen. In voorliggend rapport worden de bevindingen van het uitgevoerde onderzoek gepresenteerd. Naast een beschrijving van het onderzoeksgebied, de onderzoeksopzet en de resultaten van het onderzoek, worden de wettelijke consequenties van de voorgenomen activiteiten weergegeven.

Het plangebied is op 24 februari 2022 onderzocht op de (potentiële) aanwezigheid van beschermde planten, dieren en beschermde nesten, holen, vaste rust- en voortplantingslocaties. Ook is onderzocht of de voorgenomen activiteiten een negatief effect hebben op beschermd (natuur)gebied, zoals Natura 2000 en het Natuurnetwerk Nederland.

Wettelijke consequenties m.b.t. gebiedsbescherming:

Het plangebied behoort niet tot het Natuurnetwerk Nederland of Natura 2000-gebied. Vanwege de ligging buiten het Natuurnetwerk Nederland hoeft voorgenomen initiatief niet getoetst te worden aan beleidsregels t.a.v. de bescherming van het Natuurnetwerk Nederland. Een negatief effect van de voorgenomen activiteiten op Natura 2000-gebied kan op voorhand uitgesloten worden. Nader onderzoek of het opstellen van een effectbeoordeling of passende beoordeling wordt niet nodig geacht.

Wettelijke consequenties m.b.t. soortbescherming:

De inrichting en het gevoerde beheer maken het plangebied niet tot een geschikte groeiplaats voor beschermde plantensoorten, maar wel tot geschikt functioneel leefgebied voor verschillende beschermde dieren. Beschermde diersoorten benutten het onderzoeksgebied als foerageergebied en mogelijk nestelen er vogels, bezetten beschermde grondgebonden zoogdieren er een vaste rust- en voortplantingsplaats en bezetten amfibieën er een vaste rust- en voortplantingsplaats in het onderzoeksgebied. Vleermuizen bezetten er geen vaste rust- en voortplantingsplaats maar foerageren er wel.

Met uitzondering van de veldleeuwerik en wulp, nestelen er alleen vogels in het onderzoeksgebied waarvan uitsluitend het bezette nest is beschermd, niet het oude nest of de nestplaats. De nestplaats van de veldleeuwerik en de wulp is mogelijk wel jaarrond beschermd. Dat is afhankelijk van de mogelijkheid voor veldleeuweriken en wulpen om een alternatieve nestplaats te bezetten. Werkzaamheden die kunnen leiden tot het verstoren/vernielen van bezette vogelnesten dienen buiten de voortplantingsperiode van vogels uitgevoerd te worden. De meest geschikte periode om de voorgenomen activiteiten uit te voeren is september-februari. Voorgenomen werkzaamheden mogen juridische beschouwd wel plaatsvinden tijdens het broedseizoen van vogels, mits geen bezette vogelnesten beschadigd/vernielt worden. Indien de voorgenomen activiteiten uitgevoerd worden tijdens de voortplantingsperiode, dient een broedvogelscan uitgevoerd te worden om de aanwezigheid van een bezet vogelnest uit te sluiten. Om vast te kunnen stellen of de nestplaats van de veldleeuwerik en wulp beschermd is, dient aanvullend onderzoek uitgevoerd te worden.

Voor de beschermde grondgebonden zoogdieren geldt dat ze niet (opzettelijk) gedood mogen worden. Om te voorkomen dat grondgebonden zoogdieren gedood worden, mogen ze weggevangen of verjaagd worden. Indien niet voorkomen kan worden dat beschermde dieren gedood worden, dient een ontheffing van de verbodsbepaling (doden) aangevraagd te worden of dient gewerkt te worden volgens een Gedragscode. Indien gekozen wordt om te werken volgens een Gedragscode, dient voldaan te worden aan de gestelde eisen en voorwaarden. Eén van de voorwaarden is, dat gewerkt moet worden buiten de kwetsbare periode.

Door uitvoering van de voorgenomen activiteiten neemt de betekenis van het plangebied als foerageergebied voor sommige diersoorten af. Dit leidt echter niet tot overtreding van een verbodsbepaling

Wettelijke consequenties samengevat:

- *Werkzaamheden afstemmen op de voortplantingsperiode van vogels;*
- *Geen beschermde grondgebonden zoogdieren doden;*
- *Nader onderzoek naar de functie van het onderzoeksgebied voor veldleeuweriken en wulpen uitvoeren."*

Nader onderzoek

Natuurbank Overijssel heeft vervolgens opdracht gekregen om dat nader onderzoek (Inventarisatie weidevogels) in de maanden maart en april 2022 uit te voeren.

De rapportage m.b.t. dat nader onderzoek vermeldt o.a. het volgende :

"Om de betekenis van het plangebied als broedgebied voor wulp, grutto, tureluur en veldleeuwerik vast te stellen, is een eenvoudige broedvogelkartering uitgevoerd in het voorjaar van 2022. Het plangebied is drie maal onderzocht door een ervaren broedvogelkarterder met ervaring in het karteren van weidevogels. Het gebied is bezocht op 20 april 2022, 4 mei 2022 en 18 mei 2022. De bezoeken werden uitgevoerd in de tweede helft van de ochtend (>4 uur na zonsopkomst). Het terrein te voet bezocht waarbij alle doelsoorten op kaart werden ingetekend. Daarbij werd gelet op territorium-indicerende gedragingen, zoals paarvorming, alarmerende vogels, zang/balts, bezette nesten en niet vlieg-vlugge jongen. De inventarisatie kan niet beschouwd worden als een volledige broedvogelkartering, zoals gebruikelijk is voor een

broedvogelkartering (BMP-W). Om de doelsoorten te kunnen vaststellen en de aantallen en verspreiding vast te kunnen stellen, is de methode wel geschikt.

Uit het onderzoek kwam naar voren dat het onderzoeksgebied broedgebied is voor grutto's en tureluurs. Er is geen territorium van de veldleeuwerik of nestplaats van wulpen vastgesteld. Wel is een territorium van de veldleeuwerik vastgesteld, net ten zuiden van het plangebied.

Soort:	Aantal territoria	
	in 2017	in 2022
Grutto	7	6
Tureluur	0	2

De vastgestelde paren, bezetten allen een broedplaats aan de zuidzijde van het plangebied. Vermoedelijk is het beheer van deze graslanden (deels) afgestemd op weidevogels. Door het (gangbaar) maaien van de percelen aan de noordzijde in mei en juni, vormen deze geen geschikte nestplaats voor weidevogels. Door het benutten van het plangebied als zonnepark gaat de functie van het plangebied als broedplaats verloren. Dit geldt alleen voor het zuidelijke deel van het plangebied."

Voor het verlies van die functie dient - zoals reeds in hoofdstuk 3.2 is aangegeven - op grond van provinciaal beleid compensatie plaats te vinden op grond van het feit dat de realisering van het zonnepark ten koste gaat van weidevogelleefgebied. De vorm waarin die compensatie moet plaatsvinden zal moeten worden vastgelegd in de tussen de gemeente Kampen en de resp. ontwikkelaars te sluiten anterieure overeenkomsten.

De resultaten van dat nader onderzoek zijn inmiddels al ter beschikking van de gemeente Kampen gesteld en zijn tevens onderdeel van deze RO (**BIJLAGE 3b**).

4.3.4 Provinciale ontheffing

Door Natuurbank Overijssel is recentelijk nog wel gemeld, dat de quickscan ten onrechte niet vermeldt dat de provincie Overijssel inmiddels besloten heeft om de nesten van grutto's, tureluurs, veldleeuweriken en wulpen jaarrond te beschermen.

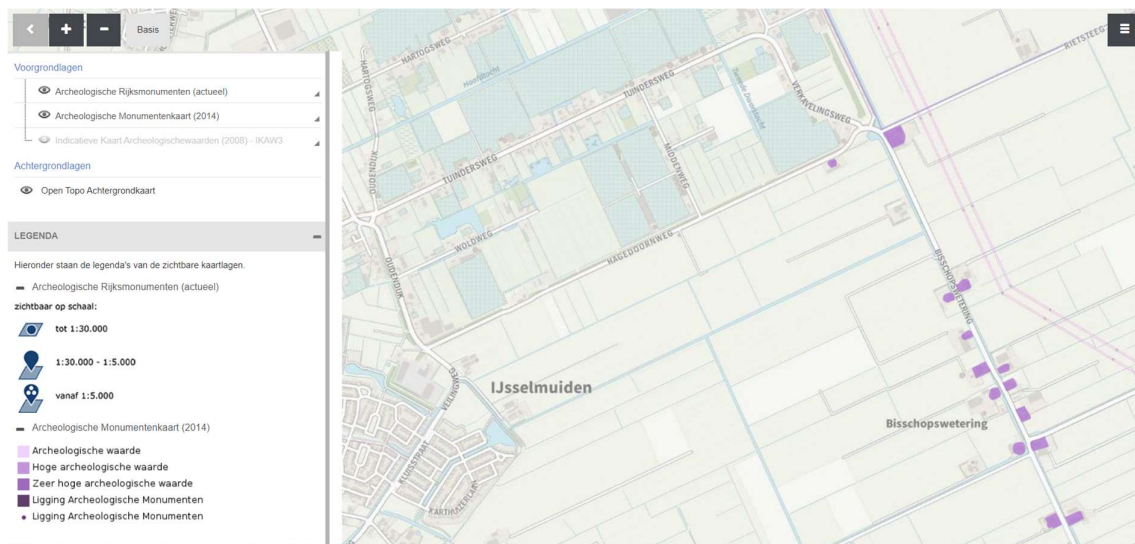
In verband met de 8 aangetroffen nesten zal dan ook in principe een provinciale ontheffing moeten worden verkregen c.q. compensatie moeten plaats vinden. Als **BIJLAGE 9** is aan deze Ruimtelijke onderbouwing het compensatievoorstel van RWE toegevoegd. Gelet op de aanwezigheid van ruim voldoende alternatieve "ruimte" in de rest van de Mastenbroekpolder mag worden verwacht dat die ontheffing wordt verkregen; mogelijk is ontheffing zelfs niet nodig vanwege de aanwezigheid van voldoende nestruimte.

De gemeente voert als bevoegd gezag hier overigens de regie; zij toets het compensatievoorstel, pleegt daarover overleg met de provincie en zorgt vervolgens dat één en ander in een anterieure overeenkomst wordt vastgelegd.

4.4 Archeologie en Cultuurhistorie

Volgens het geldende bestemmingsplan rust er op de projectlocatie geen dubbele bestemming ter bescherming van archeologische waarden. Ook raadpleging van de Archeologische Waardenkaart geeft voor het projectgebied geen belemmeringen aan.

- Uit archeologisch oogpunt levert het beoogde zonnepark derhalve geen belemmeringen op.

4.5 Water

4.5.1 Europees beleid

De Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) is in 2000 van kracht geworden en heeft als doel de kwaliteit van oppervlakte- en grondwater in Europa te waarborgen. De vertaling van de KRW in landelijk beleid gebeurt in overleg met provincies, waterschappen, gemeenten, stakeholders zoals de waterwin-bedrijven en onderzoeksinstituten.

De KRW kent chemische en ecologische doelstellingen en doelstellingen m.b.t. drinkwater. Voor het bereiken van die doelstellingen worden er op (deel)stroomgebied plannen opgesteld, waarin ambities aan maatregelen worden gekoppeld.

4.5.2 Rijksbeleid

Op grond van Europese regelgeving en de nationale Waterwet zijn iedere 6 jaar nationale plannen voor water nodig. In het Nationaal Water Programma 2022–2027 (NWP) komen het oude Nationaal Waterplan (voor beleid) en het Beheer- en ontwikkelplan voor de rijkswateren (voor beheer) samen. Het NWP geeft een overzicht van de ontwikkelingen binnen het waterdomein en legt nieuw ontwikkeld beleid vast met het oog op de doelstellingen t.a.v. schoon, veilig en voldoende water en dat klimaatadaptief en toekomstbestendig is. Ook is er aandacht voor de raakvlakken van water met andere sectoren. In het NWP beschrijft de Rijksoverheid de hoofdlijnen van het nationale waterbeleid en de uitvoering ervan in de rijkswateren en -vaarwegen.

Nederland kent aanzienlijke opgaven voor het waterdomein:, zoals:

- aanpassen aan de gevolgen van klimaatverandering;
- een goede bescherming tegen overstromingen;
- klimaatrobuuste zoetwatervoorziening tegen toenemende droogte;
- de zorg voor goede waterkwaliteit en duurzame drinkwatervoorziening.

4.5.3 Provinciaal beleid

In de Omgevingsvisie Overijssel wordt ook ruim aandacht besteed aan de wateraspecten. In de visie zijn ambities opgenomen met betrekking tot (o.a.) de kwaliteit van de kleinere wateren, de veiligheid, de grondwaterbescherming, de grondwaterbescherming, bestrijding van wateroverlast en de kwantiteit en kwaliteit van grondwater en oppervlaktewater. De provincie werkt daarbij nauw samen met de waterschappen en voert haar wettelijke bevoegdheden uit met betrekking tot het instellen en opheffen van waterschappen, tot regeling van hun gebied, taken, inrichting, samenstelling van hun bestuur en tot verdere reglementering van waterschappen. Waterbeheerplannen van waterschappen behoeven voorts provinciale goedkeuring.

4.5.4 Waterschap Drents Overijsselse Delta

Het zonnepark-initiatief valt binnen het beheergebied van Waterschap Drents Overijsselse Delta (hierna: het waterschap” of “WDOD”). Het beleid van WDOD is beschreven in het Waterbeheerprogramma 2022-2027 en de Kadernota Stedelijk Water. Het proces Watertoets leidt voor een initiatiefnemer van een plan tot bruikbare informatie omtrent de consequenties van dat beleid voor het plan.

Bij grotere uitbreidingslocaties (> 10.000 m2) verwacht het waterschap een waterhuishoudkundigplan en een rioleringsplan

4.5.5 Waterhuishoudkundig Plan (WHP)

In het kader van de vergunningprocedure voor het Zonnepark Hagedoornweg is door RWE een watertoets uitgevoerd. Naar aanleiding daarvan is vooroverleg gepleegd met het waterschap, waarna RWE opdracht heeft gegeven voor het opstellen van een waterhuishoudkundig plan (WHP). Dat WHP maakt als BIJLAGE 5c onderdeel uit van de voorliggende RO. Hieronder wordt een korte samenvatting van het WHP weergegeven.

N.B. Gelet op de late aanlevering van de definitieve versie van het WHP wordt de tekst van het WHP geacht hier integraal te zijn opgenomen.

Om de beoogde ontwikkeling van het zonnepark in overeenstemming te laten zijn met het beleid van het Waterschap (WDOD) en de gemeente Kampen heeft Fugro in het opgestelde WHP (kenmerk / datum: 6423-234396-RO1 / 30-10-2023) de volgende zaken onderzocht en beschreven:

- Beschrijving huidige waterhuishouding
- Uitgangspunten voor het plan op inrichtingsniveau
- Overstromingsrisico
- Onderhoud overige kering en primaire watergangen
- Voorstel voor de toepassing van passieve drukdrainage in de inrichting van het terrein.

Daarbij zijn op verzoek van het waterschap de volgende onderdelen verduidelijkt:

- Watersysteem
 - Het WHP geeft een beschrijving van het bestaande watersysteem en concludeert als volgt:
“In het ontwerp zijn geen aanpassingen aan de bestaande watergangen voorzien, met uitzondering van de aanleg van de natuurvriendelijke oever bij de zuidelijke watergang, evenmin wordt er nieuw oppervlaktewater gegraven. In het ontwerp wordt rekening gehouden met de beschermingszones van de betreffende watergangen.”
- Waterveiligheid
 - Het WHP vermeldt dat het projectgebied ligt in een gebied met risico op overstromingen (dijkkringgebied):
“Dit betekent dat de kans van overstroming (vanuit de rivieren) kleiner is dan 1:1000. Als een overstroming van het gebied zich voordoet kan het water tot enkele meters boven maaiveld stijgen. De materiele schade als gevolg van een overstroming wordt voor het zonnepark verwacht groot te zijn.”

RWE is zich bewust van dat risico.

- Wateroverlast
 - Met betrekking tot mogelijke wateroverlast constateert het WHP het volgende:
“In het ontwerp dient rekening te worden gehouden met grondwateroverlast. Het waterschap adviseert in eerste instantie kruipruimteloos bouwen of anders het ophogen van het plangebied om grondwateroverlast bij bebouwing te beperken. Voor het aanlegpeil van bebouwing wordt geadviseerd om een peil te hanteren 80 cm boven de gemiddeld hoogste grondwaterstand (GHG), daarnaast wordt een drempelpeil geadviseerd van 30 cm boven straatpeil om wateroverlast te voorkomen. Het bestaande terrein is ingericht als agrarisch grasland. Het peilbeheer in graslanden kent hogere waterstanden dan bij akkerbouw of stedelijk gebied. Het waterschap accepteert een hogere mate van wateroverlast op grasland. In extreme neerslagsituaties is de kans 1/10 jaar dat wateroverlast optreedt op grasland. De hierbij optredende waterstand is NAP -1,3 m, bij een 1/100 neerslagsituatie stijgt de waterstand tot NAP -1,2 m [18]. In het ontwerp wordt uitgegaan van een zeer geringe toename van verhard oppervlak (bestrating rond voorzieningen). Na de inrichting van het gebied wordt de grondwaterstand beheerd op NAP -1,95 m. De installaties en infrastructuur wordt hier

op ingericht en zijn zodoende niet vatbaar voor grondwateroverlast. Daarnaast is in het ontwerp rekening gehouden met water op maaiveld als gevolg van een ontwerp-bui van 111 mm.”

- Waterkwaliteit
 - Het WHP geeft aan dat de waterkwaliteit als gevolg van het project niet in het geding komt.
“In het ontwerp is alleen hemelwaterafvoer van dakoppervlak, de zonnepanelen, van toepassing. Er is geen sprake van vermenging met straatvuil. Het hemelwater kan zodoende direct afgevoerd worden naar oppervlaktewater. In de praktijk stroomt het hemelwater van de zonnepanelen of op het maaiveld waar het in en op de bodem wordt geborgen of, bij een teveel aan water, via de drainage naar de watergangen wordt afgevoerd. Metalen die onderdeel kunnen zijn van de constructie kunnen uitlogen (zink, koper). Door gebruik te maken van materialen waarvan de kans op uitloging beperkt is worden er geen grote risico's voorzien voor het behoud van de waterkwaliteit.”
- Beheer en onderhoud
 - Het waterschap is verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud van watergangen en waterkeringen. Het WHP vermeldt de eisen die het waterschap stelt aan de toegankelijkheid voor onderhoudsmaterieel en concludeert:
“In het ontwerp is ruimte gereserveerd om de toegankelijkheid tot waterkering en watergangen te waarborgen, zodat het waterschap onderhoud kan uitvoeren. Voor de zuidelijke watergang is een natuurvriendelijke oever voorzien, deze kan varend onderhouden worden.”
- Energiewinning
 - Het WHP geeft aan dat het waterschap enkele uitgangspunten en aandachtspunten heeft meegegeven voor zonneparken op land. Uitgangspunt voor zonneparken op land is de tijdelijke afwijking van de geldende bestemming.
*“Het waterschap adviseert om gebouwen behorend bij het zonnepark, zoals transformatorhuizen en dergelijken, op een hoog niveau of waterdicht aan te leggen om schade als gevolg van wateroverlast te voorkomen. Afstromend water wordt bij voorkeur geloosd op de bodem en anders op oppervlaktewater. Ook adviseert het waterschap om bij aanleg bodemverdichting te voorkomen.
In het ontwerp wordt rekening gehouden met een plas-dras inrichting van het terrein. Bebouwing die wordt gerealiseerd wordt hierop ingericht.”*

RWE heeft hiermee min het planontwerp rekening gehouden.

In hoofdstuk 5 van het WHP wordt ingegaan op de wijziging van het gebruik van de betreffende agrarische grond, waarmee ook de vraag en het aanbod van water vanaf die velden wijzigt.

- Waterkwantiteit
 - Qua waterkwantiteit is in het WHP door middel van een waterbalansberekening het verschil in watervraag ter plaatse van de projectlocatie berekend, waarbij het peil van de aan te leggen passieve drukdrainage is aangehouden op het oppervlaktewaterpeil (NAP -1,95 m). De resultaten van de waterbalansberekeningen zijn in het WHP samengevat opgenomen in tabel 5.1. Geconcludeerd wordt als volgt:
*“De berekende minimale watervraag is in alle scenario's negatief, dit betekent dat er op piekdagen met veel neerslag een wateroverschot is. Bij handhaving van de huidige functie van de percelen neemt het wateroverschot toe van 61,5 mm/dag naar 69,2 mm/dag (+12%). Door de functiewijziging van het perceel en het toepassen van de passieve drukdrainage wijzigt het wateroverschot in de toekomst minimaal (68,1 mm/dag, -1,5%).
Na de ontwikkeling van het zonnepark is het wateroverschot (minimale watervraag) groter dan de afvoer die via het oppervlaktewater is toegestaan (14 mm/dag). Het netto verschil (54 mm/dag) dient op de projectlocatie te worden geborgen waarna het vertraagd kan worden afgevoerd. Bij extreme neerslaggebeurtenissen zal het maaiveld tijdelijk als opslagbuffer dienen. In het ontwerp is rekening gehouden met het bergen van een bui van 111 mm (1x per 100 jaar +10%) op maaiveld. 5.3 Aan- en afvoer water
Om in droge perioden de waterstand in de drains op peil te houden kan kwelwater uit de Koekoekspolder aangevoerd worden door dit naar de projectlocatie te pompen.*

Hiervoor dient een permanente leiding onder/door de kering ter plaatse van de Hagedoornweg te worden geboord. Voorgesteld wordt de pompen op elektriciteit van het zonnepark te laten draaien. De capaciteit van de pomp en het leidingstelsel is minimaal 35 m³ /uur. In (extreem) natte perioden kan het teveel aan neerslag op de naastgelegen watergangen worden geloosd. Omdat de lozing maximaal 1,6 l/s/ha mag bedragen dient er binnen het plangebied ruimte te worden gereserveerd om bij een bui van 111 mm (1x per 100 jaar + 10%) 97 mm te bergen (1,6 l/s/ha = 14 mm)."

RWE zal hiermee in de uitvoering van het plan rekening houden.

Het WHP geeft tenslotte in Hoofdstuk 6 de (samengevatte) aandachtspunten die door RWE in het plan c.q. de exploitatie zullen worden meegenomen om aan de eisen van het waterschap en de gemeente te voldoen:

- *Het ontwerp dient rekening te houden met het bergen van een maatgevende bui van 1x per 100 jaar +10% (111 mm);*
- *Het ontwerp dient rekening te houden met een waterstand (op maaiveld) van NAP -1,3 m bij een neerslagsituatie van 1/10 jaar en NAP -1,2 m bij een neerslagsituatie van 1/100 jaar;*
- *Om in droge perioden in voldoende water te voorzien kan er een leiding onder de kering naar de Koekoekspolder worden aangebracht. Door deze leiding kan kwelwater uit de Koekoekspolder (eventueel toekomstige kwelsloot) worden gepompt;*
- *De afstroom van de percelen mag maximaal 1,6 l/s/ha zijn, door het plaatsen van zonnepanelen neemt het aandeel verhard oppervlak niet toe;*
- *Het onderhoudspad langs de watergang die de percelen scheidt dient te allen tijde voor rijdend onderhoud beschikbaar te zijn (minimaal 5 m breed);*
- *Bij de keuze van de materialen dient er gekozen te worden voor materialen die niet of minimaal uitlogen.*
- *Een (grond)waterstand op de percelen die tot enkele decimeters boven maaiveld kan stijgen. Bebouwing (o.a. trafo-stations) dienen boven de verwachte hoge waterstand te worden aangelegd of tot op dat niveau waterdicht te zijn;*
- *Om de landschappelijke waarde van het gebied te behouden is er vanuit de gemeente Kampen een verbod op graven/vergraven van grond;*
- *Aan de noordzijde van de projectlocatie ligt een overige waterkering, voor overige keringen wordt een beschermingszone van 20 m uit het hart van de kering gehanteerd. Voor het werken in de beschermingszone dient een vergunning te worden aangevraagd.*

4.6 Conclusies m.b.t. Waardentoets

Door de uitvoering van het voorgestelde Landschapsplan wordt een afdoende landschappelijke inpassing van het zonnepark bewerkstelligd.

Met betrekking tot de uitgevoerde Flora & Fauna-quickscan en het ingestelde nader onderzoek vloeit voort dat (mogelijk) sprake moet zijn van een provinciale ontheffing en een compensatiemaatregel voor het verlies aan weidevogelleefgebied.

Het aspect "archeologie" levert geen belemmeringen op voor de bouw en exploitatie van het beoogde zonnepark.

Voor wat betreft het aspect "water" dient te worden geconcludeerd dat met het toepassen van drukdrainage in het projectgebied een belangrijke voorwaarde wordt ingevuld als maatregel tegen veenverbranding en bodemverlaging. RWE zal voorts rekening houden met de in het WHP weergegeven en onderbouwde aandachtspunten.

Daarmee worden de aanwezige waarden niet aangetast, zodat kan worden geconcludeerd dat die waarden geen belemmering vormen voor de voorgenomen bouw en tijdelijke exploitatie van het zonnepark.

5. MILIEUASPECTEN

5.1 Inleiding

In dit hoofdstuk volgt thans een overzicht, waarin met betrekking tot het te realiseren zonnepark conclusies zijn weergegeven na toetsing (cursief aangegeven) van het projectinitiatief aan de m.e.r.-beoordelingsplicht en de relevante milieufactoren.

Deze milieuaspecten hebben betrekking op het gehele Zonnepark Hagedoornweg van ca. 33 ha

5.2 Vormvrije m.e.r.-beoordeling

Op grond hoofdstuk 7 van de Wet milieubeheer (hierna: Wm), in samenhang met het Besluit milieueffectrapportage (hierna: Besluit m.e.r.), moet bij initiatieven voor (het wijzigen van) bepaalde activiteiten worden beoordeeld of er sprake is van milieueffecten. In gevallen dat een besluit of plan betrekking heeft op activiteiten die voorkomen op de C- of D-lijst van het Besluit milieueffectrapportage dient bepaald te worden welke procedure doorlopen moet worden om mogelijke milieueffecten te beoordelen. De drempelwaarden van de C- en D-lijst zijn hierbij bepalend. Het Besluit m.e.r. bestaat uit een hoofddeel en vier bijlagen A, B, C en D. In bijlagen C en D staat in tabellen aangegeven voor welke activiteiten een m.e.r. (C) of een m.e.r. beoordeling (D) verplicht is. Deze tabellen zijn verdeeld in vier kolommen. In de eerste kolom staat de activiteit beschreven (in dit geval het realiseren van een zonnepark).

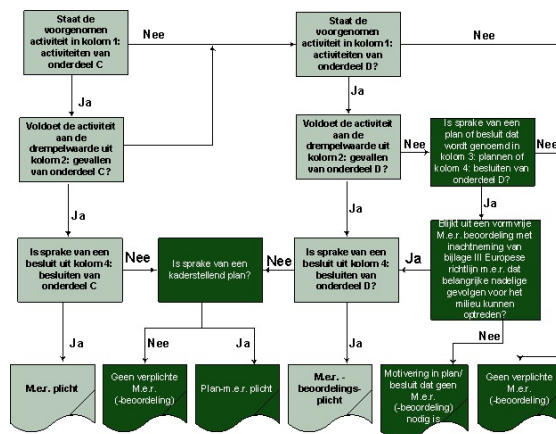
Geen m.e.r.-beoordelingsplicht

Onderdeel D22.1 van het Besluit MER stelt dat er een m.e.r.-beoordelingsplicht geldt voor de oprichting van een industriële installatie bestemd voor de productie van elektriciteit, in gevallen waarin de activiteit betrekking heeft op een elektriciteitscentrale met een vermogen van 200 megawatt (thermisch).

Hiervan is in dit geval geen sprake, aangezien het beoogd plan een vermogen van in totaal ca. 40,5 MW (elektrisch) zal kennen.

Vormvrije m.e.r.-beoordeling ?

In het onderstaande stroomschema blijkt, dat voor de realisatie van het zonnepark een vormvrij m.e.r.-beoordeling van toepassing is. Als de activiteit onder de drempelwaarde van de D-lijst blijft, moet het bevoegd gezag, er zich er vooraf van vergewissen of de activiteit daadwerkelijk geen aanzienlijke milieugevolgen kan hebben. Het bevoegd gezag moet de beslissing om geen MER op te stellen of geen m.e.r.-beoordelingsprocedure te doorlopen motiveren in haar besluitvorming. Voor deze “vergewisplicht” zijn in de Wm en in het Besluit m.e.r. geen procedurele bepalingen opgenomen. In de praktijk wordt deze toets daarom de “vormvrije m.e.r.- beoordeling” genoemd.

Bij het vergewissen of er geen belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu kunnen zijn, dient het bevoegd gezag rekening te houden met de in bijlage III van de EEG-richtlijn aangegeven omstandigheden. Dit zijn:

- De kenmerken van de activiteit.
- De plaats waar de activiteit plaatsvindt (bijvoorbeeld: gevoelige gebieden).

- De kenmerken van belangrijke nadelige milieugevolgen die de activiteit kan hebben.

In de Vormvrije Beoordelingsnotitie zonnepark Hijken d.d. 16 oktober 2017 is door Pandora Consult B.V. te Hengelo de vraag aan de orde gesteld of er voor een zonnepark een vormvrije m.e.r.-beoordeling van toepassing is. Uit die notitie zijn de navolgende alinea's overgenomen (cursief):

“Een zonnepark of zonne-energie als zodanige activiteit komt niet voor op de D-lijst. Categorieën waar zonneparken mogelijk onder zouden kunnen vallen zijn:

- D9: Een landinrichtingsproject dan wel een wijziging of uitbreiding daarvan*
- D22.1: De oprichting, wijziging of uitbreiding van een industriële installatie bestemd voor de productie van elektriciteit, stoom en warm water.*

De vraag of voor een zonnepark de vormvrije m.e.r. beoordeling van toepassing is, is voorgelegd aan InfoMil. Volgens InfoMil geeft de beschrijving v.w.b. D22.1 aan dat het gaat om installaties voor de productie van elektriciteit, stoom en warm water. Een zonnepark produceert alleen elektriciteit en voldoet daarmee niet aan de activiteit uit D22.1.

Volgens InfoMil valt een zonnepark, mits het park geen onderdeel uitmaakt van een groter landinrichtingsproject (zoals een glastuinbouwproject of de omzetting van landbouw naar waterberging), niet onder categorie D9. “

In het geval van Zonnepark Hijken concludeerde InfoMil dat een vormvrije m.e.r.-beoordeling niet aan de orde was.

Categorie D9 zou - gelet op de overwegingen van InfoMil - wel aan de orde zijn, indien en voor zover het beoogde zonnepark onderdeel zou uitmaken van een landinrichtingsproject, waarbij in het geval van de gemeente Kampen invulling zou worden gegeven aan één van de scenario's 3A of 3B, zoals aangegeven door Infram. door open water te creëren. Nu RWE heeft De combinatie open water - zonnepark is op economische gronden geen optie voor RWE. Wel kan worden ingestemd met een drukdrainage binnen het zonnepark. Derhalve is de InfoMil-conclusie inzake Hijken m.b.t. categorie D9 ook in dit geval van waarde, aangezien een de omzetting van weidegebied naar open water voor het zonnepark dus geen optie is.

Deze ruimtelijke onderbouwing bevat overigens alle relevante informatie voor een vormvrije m.e.r.-beoordeling door het bevoegd gezag ter voldoening aan de genoemde “vergewisplicht”. Daartoe worden hieronder de relevante milieufactoren behandeld:

Het initiatiefplan voor het Zonnepark Hagedoornweg beoogt de realisatie en tijdelijke instandhouding van een zonnepark (te realiseren op een terrein van in totaal ca. 11 ha. bruto).

Het project omvat de volgende onderdelen:

- montageframes met zonnepanelen
- omvormers
- hekwerk
- trafo's
- aanleg drainage
- aanbrengen (aanvullende) verhardingen
- uitvoering Landschapsplan

Na een exploitatieperiode wordt het zonnepark (hierna ook “solarproject” genoemd) ontmanteld en worden de betrokken percelen in hun oorspronkelijke staat opgeleverd aan de eigenaars.

5.3 Geluid

De Wet Geluidhinder (Wgh) biedt slechts een toetsingskader voor wat betreft Wegverkeerslawaaï en Spoorweglawaaï, alsmede voor lawaaï van een gezoneerd industrieterrein. Er is derhalve geen Wgh-voorkeursgrenswaarde waaraan een solar project zou moeten voldoen. Het aspect Geluid dient in het kader van een goede ruimtelijke ordening desalniettemin toch te worden getoetst.

- Een solarproject als het onderhavige bevat - behoudens de te plaatsen trafo's - geen geluid producerende functies die een belemmering zouden kunnen vormen voor geluidgevoelige functies in de directe omgeving. Er is derhalve geen sprake van geluidseisen (Wgh of daarbuiten) die voor het Project een belemmering vormen.
- Op de zonneweide zal sprake zijn van omvormers en enkele trafo's. Volgens de VNG-uitgave "Bedrijven en milieuzonering" geldt voor de activiteit "elektriciteitsdistributiebedrijven met transformatorvermogen tot 10 MVA" een grootste richtafstand voor geluid van 30 m tot een woning. Alle trafo's binnen het zonnepark zullen op een (aanzienlijk) grotere afstand dan 30 m t.o.v. omliggende woningen worden geplaatst.

5.4 Luchtkwaliteit

Nederland heeft de Europese regels ten aanzien van de luchtkwaliteit geïmplementeerd in de Wet milieubeheer (Wm). De in deze wet gehanteerde normen gelden overal, met uitzondering van een arbeidsplaats (hierop is de Arbeidsomstandighedenwet van toepassing). Ook projecten die "niet in betekenende mate" (nibm) van invloed zijn op de luchtkwaliteit hoeven niet meer te worden getoetst aan de grenswaarden voor luchtkwaliteit. De criteria om te kunnen beoordelen of er voor een project sprake is nibm zijn vastgelegd in de AMvB-nibm.

- Een solarproject als het onderhavige heeft - met uitzondering van (beperkt) verkeer in verband met de bouw en onderhoudswerkzaamheden - geen verkeer-aantrekkende werking. De verkeersgeneratie van de nieuwe functie is dan ook nihil. Derhalve zijn er geen consequenties voor de luchtkwaliteit. Het project kan derhalve worden beschouwd als een zgn. "nibm"-project. Nader onderzoek naar de luchtkwaliteit kan derhalve achterwege blijven.

5.5 Externe Veiligheid

Naar aanleiding van het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) uit 2004 moeten plannen getoetst worden op aspecten van externe veiligheid.

- Een solarproject als het onderhavige is geen gevoelige functie in het kader van externe veiligheid. Er zijn in het kader van het Bevi dan ook geen belemmeringen voor de realisering van het plan. Overigens dient op grond van (o.a.) de verzekeringsvoorwaarden sprake te zijn van een hekwerk rondom het project, zowel met het oog op de veiligheid als met het oog op het voorkomen van diefstal.

5.6 Natuur en Ecologie

Vanaf 1 januari 2017 worden planten, dieren en natuurgebieden wettelijk beschermd via de Wet natuurbescherming. Deze wet vervangt de Natuurbeschermingswet 1998, de Boswet en de Flora- en Faunawet.

De projectlocatie en directe omgeving is onderwerp geweest van een Quick scan Natuurwaarden.

- De projectlocatie is niet gelegen in een (Natura 2000-) gebied dat door de Wet natuurbescherming direct wordt beschermd. Ook in de onmiddellijke omgeving van de projectlocatie bevinden zich geen Natura 2000-gebieden.
- Uit de quickscan (**BIJLAGE 3a**) komen geen belemmeringen voor het beoogde zonnepark naar voren, behoudens het verkrijgen van de evt. vereiste provinciale ontheffing i.v.m. de 8 aangetroffen nesten (zie 4.3). Wel zal op grond van provinciaal beleid compensatie moeten volgen.
- Voor wat betreft de stikstofproblematiek wordt verwezen naar de Aeriusberekeningen (**BIJLAGE 7**). Noch tijdens de bouw, noch tijdens de exploitatie van het zonnepark zal sprake zijn van overschrijding van de stikstofnormen. Waarbij zo nodig wordt gewerkt met elektrisch apparatuur.

5.7 Bodem

De ontwikkeling van een solar project is voor wat betreft de bodemkwaliteit niet aan te merken als een gevoelige functie. Bovendien zal door de voorgenomen ontwikkeling van het project geen grond uit het projectgebied worden afgevoerd. Er wordt gestreefd naar een gesloten grondbalans zodat er op projectlocaties ook geen grond aangevoerd hoeft te worden.

- Het solarproject als het onderhavige is voor wat betreft de bodemkwaliteit niet aan te merken als een gevoelige functie. Bovendien zal door de voorgenomen ontwikkeling van het project geen grond uit het plangebied worden afgevoerd.

- Tijdens de procedure omgevingsvergunning zal bodemonderzoek volgens NEN 5725/5717 worden aangeleverd.
- Binnen het plangebied zal het principe van duurzaam bouwen worden gehanteerd. Er zal gebruik worden gemaakt van duurzame materialen die niet uitlogen.

N.B.: In opdracht van Kronos is in Duitsland een onderzoek uitgevoerd om de mogelijke verontreinigende effecten van zonnepanelen op de bodem in grootschalige zonneparken te onderzoeken. In dat onderzoek is geconcludeerd dat de kans op vervuiling van intacte zonnepanelen zeer laag is vanwege het ingekapselde ontwerp van de panelen. Alleen in gevallen waarin de panelen zijn beschadigd door bijvoorbeeld hagel of vandalisme, bestaat er een mogelijkheid van een run-off van kleine hoeveelheden zilver-, tin- of looddeeltjes. Zonnepanelen zijn echter zo zijn ontworpen dat ze natuurkrachten in de vorm van onweer en hagel kunnen weerstaan. Bovendien is het in het belang van de exploitant om eventueel beschadigde panelen direct te vervangen, niet alleen als een preventieve maatregel voor bodembescherming, maar ook omdat een beschadigd paneel geen energie produceert. Om vandalisme tegen te gaan wordt het project omheind door een afrastering en bewaakt door camera's.

- Met betrekking tot het projectgebied zijn geen (historische) bodembedreigende activiteiten bekend, zodat mag worden verondersteld dat de huidige bodemkwaliteit ter plaatse als "onverdacht" kan worden aangemerkt en geen problemen zal opleveren voor de beoogde functie als zonnepark. Voor zover vooronderzoek Er zullen geen activiteiten plaatsvinden in de waterbodem..

Voor de goede orde wordt nog opgemerkt, dat de term '(bodem)onderzoek' in de Wabo niet gespecificeerd is. Wel is de gehouden hieraan eisen te stellen in de Bouwverordening. Meestal zijn deze eisen opgenomen in art. 2.1.5. Indien de omstandigheden aanleiding geven, kan worden getoetst of en in welke mate van onderzoek kan worden afgezien omdat dit geen invloed meer zal hebben op de te nemen beslissing over de omgevingsvergunning (met zoveel woorden: art. 4.4 BOR).

Soms kan bijvoorbeeld op basis van een historisch onderzoek al 'vrijstelling' worden verleend van verdergaand onderzoek. Een historisch onderzoek zegt namelijk vaak al iets over het 'verdacht' of 'onverdacht' zijn van een locatie. Voor zover uit nader overleg met de gemeente Kampen blijkt dat de veronderstelling "onverdacht" niet (geheel) terecht blijkt, zal de betreffende initiatiefnemer gedurende de (Wabo-) vergunningprocedure tijdig zorg dragen voor de nodige (voor-)onderzoeken naar de bodemkwaliteit.

5.8 Verkeer

In het kader van de ruimtelijke planvorming dient ook het effect van een project op het verkeer te worden getoetst. Een solar project als het onderhavige heeft - met uitzondering van (beperkt) verkeer in verband met de bouw en onderhoudswerkzaamheden - geen verkeer-aantrekkende werking. Er is tijdens de exploitatiefase – behoudens ingeval van onderhoudswerkzaamheden – geen personeel op de locatie aanwezig.

- De toegankelijkheid van de locatie tijdens de bouwfase is gewaarborgd. Tijdens de exploitatiefase is er geen sprake van een verkeer-aantrekkend effect. In het kader van periodiek dan wel incidenteel onderhoud zal sprake zijn van beperkt verkeer van en naar de locatie. Er kan alsdan zo nodig op de locatie worden geparkeerd.

5.9 Licht en reflectie

De consequenties van een nieuwe ontwikkeling als de thans beoogde voor wat betreft de eventuele uitstraling en/of terugkaatsing van licht dienen in het kader van een goede ruimtelijke ordening eveneens te worden onderzocht en afgewogen.

- De beoogde installatie produceert geen licht. Door de beperkte hoogte van de draagconstructies en de toepassing van een anti-reflectie laag op de zonnepanelen zal er bovendien niet of nauwelijks sprake zijn lichtweerskaatsing naar de (directe) omgeving. NB. De intrinsieke functie van een zonneweide is het opnemen van zonnestraling en die omzetten naar energie (stroom). Reflectie zou alleen maar een negatief effect hebben op de prestaties van het systeem.

5.10 Elektromagnetische straling

Zowel bij omvormers als bij trafo's zullen extreem laagfrequente elektromagnetische velden (ELF) vrijkomen. Bij hoogspanningsmasten hanteert de overheid een voorzorgsprincipe waarbij een grens wordt aangehouden van 0,4 micro Tesla (μT). De GGD-en adviseren dat voorzorgsprincipe ook bij andere ELF-bronnen - zoals onderstations en transformatorhuisjes - te hanteren.

- *Volgens het - door de rijksoverheid gefinancierde - Kennisplatform electromagnetische velden is het elektromagnetisch veld dat zonnepanelen zelf opwekken erg zwak. Om de laagspanning van zonnepanelen geschikt te maken voor "stroom uit het stopcontact" is een omvormer nodig. De omvormer zorgt voor een magnetisch veld, dat ruim onder de [blootstellinglimiet](#) blijft. Als de blootstelling onder de blootstellingslimieten blijft, kan men ervan uitgaan voldoende beschermd te zijn tegen de nu bekende [gezondheidsrisico's](#). In de blootstellingslimieten is met een veiligheidsmarge rekening gehouden met de onzekerheden die in het wetenschappelijk onderzoek zitten.*
- *Gelet bovendien op de relatief grote afstand tussen de (relatief kleine) omvormers / trafo's en omliggende woningen zal de genoemde grenswaarde bij die gevoelige bestemmingen zeker niet worden bereikt. RWE zal uiteraard omvormers toepassen die onder de blootstellingslimiet blijven.*

5.11 Kabels en leidingen

Volgens het vigerende bestemmingsplan is op de locatie geen sprake van belangrijke kabel- of leidingen tracés.

- *Er zal – voor zover van toepassing – voor wat betreft de plaatsing van de draagconstructies rekening gehouden worden met binnen het projectgebied aanwezige kabels en leidingen, zowel bovengronds als ondergronds, zoals één en ander zal blijken uit evt. kadastrale inschrijvingen op grond van de Belemmeringenwet Privaatrecht en uit KLICK-meldingen. Eventuele graafwerkzaamheden zullen in het kader van de Wet bodembescherming worden gemeld aan het bevoegd gezag (GS).*
- *Waar de kabels een aansluitpunt hebben zullen die punten - mede met het oog op het overstromingsrisico in dit gebied - op een veilige hoogte worden aangebracht. In dit verband is dat tenminste het niveau van de onderkant van de laagst geplaatste zonnepanelen.*

5.12 Conclusies

Uit het bovenstaande kan worden geconcludeerd dat geen van de genoemde Omgevingsfactoren c.q. milieuaspecten op voorhand een belemmering oplevert voor de planologische inpassing van het project en het realiseren en exploiteren van het beoogde zonnepark. De impact op het milieu is dermate gering dat het bevoegd gezag kan concluderen dat er geen enkele aanleiding bestaat om te veronderstellen dat er - ondanks het ontbreken van een wettelijke m.e.r.-beoordelingsplicht - in dit geval toch sprake zou moeten zijn van een M.E.R.

Naast de omgevingsvergunning worden separaat Watervergunning (aanleg drainage, aanleg verharding), aangevraagd parallel aan de omgevingsvergunning van oktober 2023, en een provinciale ontheffing (jaarrondbescherming nesten tureluurs en grutto's) aangevraagd, begeleidend met de omgevingsvergunning.

6. UITVOERBAARHEID

6.1 Privaatrechtelijke uitvoerbaarheid

Initiatiefnemer heeft voor de projectgronden optieovereenkomsten gesloten op basis waarvan op die gronden na vergunningverlening voor het zonnepark opstal- en/of eigendomsrechten zullen worden gevestigd voor een looptijd van het project.

Zoals eerder aangegeven is RWE bereid om met betrekking tot (o.a.) de onderwerpen plaatselijk eigendom, uitvoering landschappelijke inpassing, financiële participatie en compensatie (weidevogels) de nodige afspraken vast te leggen in een anterieure overeenkomst met de gemeente Kampen en in (een) samenwerkingsovereenkomst(en) met een lokale Energiecoöperatie.

6.2 Maatschappelijk draagvlak

6.2.1 Participatie

Een project als het onderhavige moet bij voorkeur beschikken over een breed maatschappelijk draagvlak. Teneinde een zo breed mogelijk maatschappelijk draagvlak te verkrijgen dient een initiatiefnemer inhoud te geven aan participatie. Participatie gaat over het betrekken van inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties bij overheidsbesluiten. Het is wenselijk en nodig omwonenden te betrekken bij het nemen van besluiten over duurzame energieprojecten.

De website www.klimaatakkoord.nl vermeldt met betrekking tot “projectparticipatie” het navolgende:

Zodra er een concreet duurzaam energieproject in beeld komt, komt het vormgeven van de participatie grotendeels te liggen bij de initiatiefnemer van dat project. Vanaf dat moment spreken we over projectparticipatie en is de initiatiefnemer aan zet voor zowel participatie bij het verdere proces, alsook voor het vormgeven van opties voor financiële participatie. Wel is het zo dat het bevoegd gezag altijd verantwoordelijk blijft voor het stellen van regels en kaders aan de inbreng van omgeving bij besluitvorming over het ruimtelijk plan.

Ieder project voor duurzame energie op land is anders. Er zijn verschillen in omvang, gebiedskenmerken, type project en betrokkenen. Projectparticipatie is, kortom, maatwerk. Het is daarom belangrijk dat de initiatiefnemer zo vroeg mogelijk met de omgeving in gesprek gaat om de participatie vorm te geven.

Procesparticipatie en financiële participatie dus als vormen van participatie. Beide vormen komen hierna aan de orde. Zowel met het oog op de procesparticipatie als op de financiële participatiemogelijkheden is het van belang om op voorhand te beschikken over een analyse van de omgeving en de stakeholders.

6.2.2 Stakeholdersanalyse

Ieder bouwplan heeft te maken met verschillende direct of indirect betrokkenen: omwonenden en andere inwoners van stad/dorp, overheden, bedrijven, instanties, belangengroeperingen, en uiteraard de opdrachtgever. Dit zijn allemaal “partijen” die op een geheel eigen manier te maken krijgen met het project. Initiatiefnemers hebben daartoe een stakeholderanalyse uitgevoerd. De stakeholders-analyse voor het energiepark levert het volgende beeld op:

BELANGEN

Hoog	Gemiddeld	Laag
Ontwikkelaars / Investeerders	Waterschap Drents Overijsselse Delta	Overige inwoners gemeente Kampen ⁶
Aanwonenden ¹		
“Omgeving” ²	Overige inwoners IJsselmuiden ⁶	
Grondeigenaars ³	Belangengroeperingen ⁷	
Gemeente Kampen ⁴		
Energiecoöperatie(s) ⁵		

Toelichting:

- 1= Belangrijk aspect voor initiatiefnemers is de ‘omgevingsdialoog’ met de direct omwonenden van het project. Deze “aanwonenden” vormen de eerste “ring” rond het project.
- 2= Buiten die ring van aanwonenden vormen de bewoners en ondernemers binnen een bepaalde straal / begrenzing van het project een tweede kring van belanghebbenden.
- 3= De verhouding grondeigenaar en exploitant komt in hoofdstuk 7 aan de orde .
- 4= De gemeente is bij dit project betrokken als bevoegd gezag op het terrein van planologie en vergunningen en als (ten minste beleidsmatig) ‘probleemeigenaar’ in de energietransitie. Zie volgende paragraaf.
- 5= Een (lokale) energiecoöperatie is in vrijwel alle gevallen de aangewezen rechtspersoon om enerzijds daarin de lokale eigendom van een duurzaam energieproject onder te brengen, en anderzijds voor de plaatselijke bevolking zorg te dragen voor (laagdrempelige) mogelijkheden voor financiële deelnames in het project.
- 6= De inwoners van IJsselmuiden en ook de overige inwoners van de gemeente Kampen en ondernemers worden – evenals de leden van de betrokken energiecoöperatie(s) – actief betrokken bij het zonnepark dat op duurzame wijze genoeg elektriciteit opwekt om een kwart van de particuliere stroombehoefte in de gemeente kan opwekken. Voor de gemeente Kampen ook een belangrijke opsteker in de verduurzamingsopdracht. Leden, inwoners en ondernemers worden actief betrokken bij en kunnen financieel deelnemen in het zonnepark.
- 7= In overleg met de gemeente Kampen is een lijst opgesteld van belangengroeperingen die in het kader van de procesparticipatie zijn benaderd.

6.2.3 Procesparticipatie

Voor de goede orde dient hier te worden vermeld, dat de procesparticipatie zich voor een groot gedeelte binnen een breder kader heeft afgespeeld, te weten met betrekking tot de 3 initiële initiatieven voor 3 aanéénliggende zonneparken aan de Hagedoornweg.

Een qua insteek, omvang en timing adequate procesparticipatie is van belang om voor het project het benodigde maatschappelijk draagvlak te verkrijgen. Om dat deel van de projectparticipatie vorm en inhoud te geven wordt door initiatiefnemers een planmatige aanpak van de communicatie (een “communicatieplan”) gehanteerd met als voornaamste doel “Het informeren van en het communiceren met belanghebbenden over de inrichting van het zonnepark en het proces tot vergunningverlening en financiële participatie”.

Daarbij speelt de vraag in hoeverre de “participanten” via dat overleg - vooruitlopend op de bestuursrechtelijke mogelijkheden - ruimte hebben om invloed uit te oefenen op omvang en verschijningsvorm van het project zelf en op het project in relatie tot de bestaande omgeving.

Initiatiefnemers hebben er in het kader van de procesparticipatie voor gekozen om de communicatiestappen met de omgeving en andere belanghebbenden zoveel mogelijk gezamenlijk te zetten.

Naast de omwonenden en de bewoners van een deel van de aangrenzende woonwijk is het initiatiefplan besproken met de Gebiedscoöperatie IJsseldelta, Gastuinbouw Koekoek, LTO, NMV, AJK, Polderbelangen Mastenbroek, Agrarische Natuurvereniging, Natuurvereniging IJsseldelta. Verslaglegging van de desbetreffende overleggesprekken zijn aan deze Ruimtelijke Onderbouwing toegevoegd (**BIJLAGE 2**).

BIJLAGE 2 betreft een overzicht van het proces en de resultaten van de procesparticipatie. Belangrijkste resultaat voor de omgeving betrof de beperking in omvang van de 3 zonneparken tot de huidige ca. 33 ha, waardoor de westelijke grens van dat totale project op een grotere afstand van de bebouwde kom van IJsselmuiden is komen te liggen. De afstand van het Zonnepark Hagedoornweg tot de dichtstbijzijnde woonwijk is bedraagt zo'n 1.000 m. Daarmee is van visuele hinder geen sprake.

6.2.4 Financiële participatie

In het Klimaatakkoord staat dat er wordt gestreefd naar 50% lokaal eigendom van hernieuwbare energieprojecten. Daarnaast stellen overheden ook prijs op (laagdrempelige) mogelijkheid om financieel te participeren in dergelijke projecten, waarmee een belangrijke bijdrage kan worden geleverd aan het maatschappelijke draagvlak voor een zonnepark..

Bij financiële participatie investeert de omgeving in het project en/of ervaart de voordelen van de opbrengsten van het project voor duurzame opwek.

RWE is uiteraard bereid om te voldoen aan de (gemeentelijke) eisen op dit vlak, en wel door daartoe gemaakte afspraken met Gebiedscoöperatie IJsseldelta te “bevestigen” en die verplichtingen vervolgens te “bevestigen” in een (anterieure) overeenkomst met de gemeente Kampen. Tevens heeft RWE en de Energiecoöperatie IJsseldelta een Intentieverklaring ondertekend ter bevestiging van bereidheid **Bijlage 10**.

In dit geval kunnen zowel het lokaal eigenaarschap, lokale betrokkenheid als de financiële participatiemogelijkheden gewaarborgd worden door de deelname in het project van een lokale energiecoöperatie. In algemene zin geldt dat zo'n coöperatie kan zorgdragen voor het 50%-belang in het eigendom, de zeggenschap en het (financieel) rendement. De coöperatie vult het eigendom en de zeggenschap in en bespreekt alle relevante aspecten hiervan in de ledenvergaderingen. De NRGCoöp stelt haar leden (inwoners van de gemeente Kampen en plaatselijke ondernemers) in de gelegenheid financieel in het zonnepark te participeren en daarmee ook rendement te behalen., en wel door - al dan niet via een crowdfunding-platform - ten behoeve van het project bedragen uit te lenen tegen een aantrekkelijk rentepercentage. De NRGCoöp kan daarbij zorgen voor laagdrempelige participatiemogelijkheden, door bijvoorbeeld te kiezen voor diverse inleg-mogelijkheden, bijvoorbeeld vanaf € 100, € 250 tot € 500, € 1.000 en hoger. Het totaal van die inleg kan vervolgens door de NRGCoöp worden gebruikt om hun eigendomsbelang in het project te realiseren.

Zich conformerend aan de 50% lokaal eigendom-eis, gaat RWE er van uit, dat zij gerechtigd is om haar projectaandeel te vergroten, indien en voor zover er lokaal onvoldoende middelen blijken te worden gegenereerd voor een 50%-aandeel in het zonnepark. RWE is in elk geval in principe bereid en in staat om op die manier te bewerkstelligen, dat de gemeente Kampen bij tegenvallende lokale belangstelling geen productieverlies komt te lijden in het kader van de energietransitie.

6.2.5 Samenwerking RWE - Gebiedscoöperatie IJsseldelta.

RWE heeft inmiddels de Gebiedscoöperatie IJsseldelta bereid gevonden om samen met RWE in de gezamenlijk voor Zonnepark IJsselmuiden I op te richten B.V. deel te nemen als NRGCoöp. Daarmee is zowel de lokale eigendom als de mogelijkheid voor de inwoners van de gemeente Kampen om financieel in het project deel te nemen gewaarborgd. Verwezen wordt in dit verband naar **BIJLAGE 10**.

6.3 Economische uitvoerbaarheid

RWE is als investerende partij in eerste instantie verantwoordelijk voor een deugdelijke rendementsbeoordeling voor dit project. Daarbij gaan zij uit van een exploitatietermijn die gelijk is aan:

- de bouwperiode (maximaal 6 maanden), plus
- de aan de Omgevingsvergunning te verbinden instandhoudingstermijn (ingaaend op C.O.D.), plus
- de slooperperiode (maximaal 4 maanden).

7. BIJLAGEN

De onderstaande bijlagen maken deel uit van deze Ruimtelijke Onderbouwing; specifieke bijlagen kunnen door de betreffende initiatiefnemer in een later stadium worden toegevoegd, als (vereist) onderdeel van de betreffende aanvraag Omgevingsvergunning.

Nr.:	Betreft:	
	<u>Zonnepark Hagedoornweg*)</u>	
1a	Site lay-out (Landschapsplan ROM3D)	
1b	Technical drawing	
1c	Transformatoren	
1d	Netkoppelingstation	
1e	Doorsnedes en aanzichten	
1f	Voorbeeld structure design	
1g	Hekwerk	
2	Procesparticipatie	
3a	Quick scan natuurwaardenonderzoek (Natuurbank Overijssel)	
3b	Inventarisatie weidevogels (Natuurbank Overijssel)	
4	Landschapsplan Zonnepark Hagedoornweg (ROM3D)	
5a	Watertoets	
5b	Risicoparagraaf water	
5c	Waterhuishoudkundig Plan Zonnepark Hagedoornweg (RWE)	
6	Infram rapport	
7	Aerius-berekeningen Zonnepark Hagedoornweg (RWE)	
8	Netinpassing Zonnepark Hagedoornweg I (RWE)	
9	Compensatievoorstel RWE inz. weidevogelleefgebied	
10	Verklaring inz. samenwerking RWE met Energiecoöperatie IJsseldelta.	

*) **N.B.** In sommige bijlagen kan sprake zijn van de naam "Zonnepark Hagedoornweg I". Hiermee wordt het thans gepresenteerde plan van RWE voor het Zonnepark Hagedoornweg bedoeld.